

Подільське СЛОВО

№16 (5275) П'ятниця, 20 квітня 2018 року

16 сторінок

Минуло два роки, відколи новопризначений Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман заявив, що покаже, як потрібно керувати державою. І хай би там що не казали скептики, а два роки роботи його уряду — це два роки реформ, стабілізації економіки та початку зростання. За цей час намітилися позитивні зрушення в ключових секторах економіки, регіонального управління, культури, безпеки та оборони, зовнішньої політики. Пріоритетом уряду Гройсмана залишається створення умов для покращення якості життя українців: підвищення зарплат і пенсій, створення нових робочих місць, залучення інвестицій, модернізація інфраструктури. Перші важливі кроки вже зроблено. Пропонуємо увазі читачів короткий звіт у цифрах і фактах за 24 місяці діяльності українського уряду.

2
РОКИ

УРЯД ГРОЙСМАНА РОБОТИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ

ФІНАНСИ ТА ЕКОНОМІКА

- Забезпечено стабільне зростання ВВП (у 2016 р. на 2,4%, у 2017 р. — на 2,5%).
- За 2017 р. експорт товарів з України зріс на 19% та становив 43,26 млрд дол. (станом на кінець 2017 р.).
- Проведено масштабну дерегуляцію — скасовано понад 750 застарілих обмежуючих актів.
- Ліквідовано обов'язкову реєстрацію іноземних інвестицій.
- Ухвалено урядовий закон «Маски-шоу стоп».
- Впроваджено автоматичне відшкодування ПДВ.
- Запроваджено Зону вільної торгівлі з Канадою та завершено відповідні переговори з Ізраїлем.
- Prozorro.
- Отримано прибутку з продажів у сумі 7 млрд грн.
- Створено Офіс просування експорту.
- Створено Раду з розвитку інновацій.
- Запроваджено трирічне планування оборонного замовлення.
- Збалансовано проекти Держбюджетів на 2017 та 2018 рр., які вчасно подано до Верховної Ради.
- Забезпечено роботу електронного кабінету платника податків.
- Затверджено оновлені Засади стратегічного реформування державного банківського сектору.
- Запроваджено середньострокове бюджетне планування.

ІНФРАСТРУКТУРА

- Відремонтовано понад 3 000 км доріг.
- Створено Дорожній фонд та проведено децентралізацію Укравтодору.
- Досягнуто зростання авіаційної галузі на 30% щороку.
- Створено українську авіаційну лоукост-компанію SkyUp.
- Укладено угоду з авіаційним лоукостером Ryanair.
- Укладено угоду з General Electric задля покращення залізничного сполучення.
- Корпоратизовано «Укрзалізницю» та «Укрпошту».
- Створено Морську адміністрацію.
- Знижено портові збори на 20%.
- Здійснено дерегуляція автобусних перевезень.

ЕНЕРГЕТИКА

- Збільшено видобуток власного газу: 15,25 млрд куб. м за 2017 р.
- Майже вдвічі (на 85%) зменшено споживання дефіцитного антрациту — до 4,1 млн тонн за 2017 р.
- Прийнято Енергостратегію до 2035 р.
- Проведено диверсифікацію джерел постачання енергоресурсів.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ

- У рамках реформи державного управління створено 50 директоратів у 13 органах влади.
- Розпочато роботу сучасного порталу вакансій career.gov.ua, на якому зареєструвалися понад 16 000 кандидатів.

- Запроваджено близько 50 нових електронних послуг для громадян і бізнесу, які доступні на оновленому порталі kmu.gov.ua.
- Всі центральні органи виконавчої влади та обласні адміністрації підключено до єдиної системи зовнішнього електронного документообігу.
- Запроваджено сервіс мобільної ідентифікації MobileID у тестовому режимі.
- Впроваджено державний портал відкритих даних data.gov.ua, на якому опубліковано понад 35 тис. наборів даних.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

- Розпочато розгортання електронної системи охорони здоров'я eHealth.
- Запроваджено програму «Доступні ліки»: відшкодовано кошти на придбання ліків за 17,8 млн рецептів.
- Українські лікарі тепер можуть використовувати найсучасніші міжнародні протоколи лікування.
- Запроваджено нову систему фінансування охорони здоров'я.
- Створено мережу кардіоцентрів у регіонах: 300 млн грн скеровано на закупівлю 26 ангиографів.

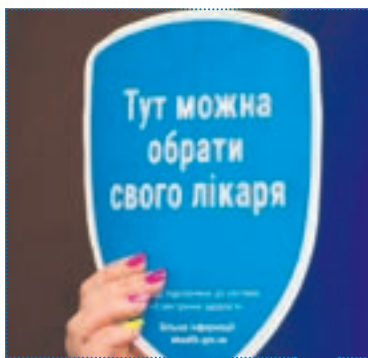
ОСВІТА І СПОРТ

- Відбувається постійне підвищення зарплат вчителів (в 2017 р. — на 50%, а з 2018 р. — на 25%).
- Мінімальні академічні стипендії у ВНЗ III-IV рівня акредитації збільшилися на 57,6%, а максимальні — на 104,5%.
- З першого вересня 2018 р. усі першокласники прийдуть у Нову українську школу.
- На переоснащення початкової школи та підвищення кваліфікації вчителів у Бюджеті-2018 передбачено понад 1,3 млрд грн.
- Створено 50 навчально-практичних центрів для підготовки кваліфікованих робітників.
- Започатковано конкурсну підтримку проектів молодих учених.
- В Україну повернулися міжнародні змагання.
- Вдвічі зросли призові за перемоги українських спортсменів на чемпіонатах світу.
- На відродження спортивної інфраструктури в регіонах у 2017 р. надано понад 500 млн грн, а на 2018 р. передбачено понад 1 млрд грн.

БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА

- Патрульна поліція працює в 34 містах.
- На всіх пунктах пропуску запроваджено біометричний контроль.
- Почали роботу 24 мобільних сервісних центри МВС.
- Затверджено програму розвитку Збройних сил на період до 2020 р.
- Вдосконалено нормативно-правову базу сектору безпеки і оборони.
- Поглиблено практичну співпрацю з НАТО.
- Підвищено рівень грошового забезпечення військовослужбовців.
- Проведено осучаснення військової техніки та озброєння.

Продовження на стор. 4

7 міфів про
вибір лікаря

3

3 архівів
СБУ.
Нескорені

6-7

100 років
доброти,
людяності та
милосердя

9

Життя як
воно є

14

Правила життя
Джона Террі

15

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59
e-mail: office@lanclaas.com.ua

LANCLAS

Вибір - мега,
ціни - люкс!

МЕГА ЛЮКС

TECHNICS AND HOME APPLIANCES

- телевізори
- холодильники
- морозильники
- пральні машини
- газові та електропечі
- інша побутова техніка

ЦИФРОВА ТА КОМП'ЮТЕРНА ТЕХНІКА

вул. Тарнавського, 19,
тел.: (0352) 44-40-40, (067) 351 0 351
www.megalux.pro

НАСІННЯ

багаторічних трав, конюшини, люцерни, буркуну, кукурудзи, кормових бур'яків, сидеральних та медоносних культур

Послуги з очищення насіння

СУМІШІ
трав'яні для пасовищ та сінокосів, газонні усіх видів

Низькі ціни!

Знижки
для гуртових покупок!

ПП «Тернопільнасія». с. Івачів Долишній, вул. Бригадна, 2/6
тел. (0352) 29-61-96, 29-61-41, 067 909-01-90, 067 742-19-34,
097 299-39-99, 050 377-24-84. e-mail: nasin76@ukr.net

Офіційне

Розпорядження

Від 13 квітня 2018р. № 06-од

Про скликання сімнадцятої сесії
Тернопільської районної ради
сьомого скликання

1. Скликати сімнадцяту сесію Тернопільської районної ради сьомого скликання 04 травня 2018 року в приміщенні районної ради.
Сесійне засідання розпочати о 10 годині ранку.
2. На розгляд сімнадцятої сесії районної ради внести питання:
 - про передачу коштів у вигляді міжбюджетних трансфертів;
 - про внесення змін до районного бюджету на 2018 рік;
 - про затвердження нормативної грошової оцінки земельних ділянок;
 - інші питання поточної роботи.
3. На сесію районної ради запросити депутатів обласної ради від Тернопільського району, сільських та селищних голів, керівників відділів та управлінь райдержадміністрації, керівників районних організацій, установ, промислових і сільськогосподарських підприємств, представників політичних партій, громадських організацій, редакторів газети «Подільське слово» та радіокомпанії «Джерело».

Голова Тернопільської районної ради А.В. ГАЛАЙКО.

Служу народу України!

19 квітня — День створення
Військової служби правопорядку
у Збройних силах України

Цьогоріч їй виповнилося 16 років. З цієї нагоди в Тернопільському зональному відділенні ВСП відбувся урочистий захід, на який завітали представники влади, духовенства, громадськості, а також родичі військовослужбовців.

Робота бійців ВСП ЗСУ, особливо в зоні проведення АТО, є вкрай важливою. Вони не лише вирішують питання щодо забезпечення порядку серед військовослужбовців, а й борються з диверсійними групами, забезпечують супровід військового транспорту, конвоювання та охорону затриманих за вчинення правопорушень військовослужбовців, безпеку дорожнього руху та супровід військових колон, регулювання дорожнього руху тощо.

Цього разу свято збіглося в даті з 13-ю ротацією військовослужбовців Тернопільського зонального відділу військової служби правопорядку на схід України, в місто Попасна. У зону проведення антитерористичної операції відправилися близько 20 військовослужбовців, дехто з них вже четверте літо поспіль змушений проводити далеко від сім'ї та рідних, захищаючи країну.

— Я вас всіх доручаю Богові в руки. З України вже сьогодні беруть приклад інші держави, адже наші військові — справжні герої. Несіть і надалі гідне звання воїна Христового, воїна України. Нехай Господь завжди буде з вами і щасливого вам повернення додому, — сказав отець УГКЦ Андрій Шалай та поблаговив кожного солдата святими мощами Владики Василя Величковського.

До вітального слова запросили заступника голови Тернопільської обласної державної адміністрації Юрія Юрика, заступника міського голови Тернополя Владислава Стемковського та голову Тернопільської районної державної адміністрації Олександра Похилого.

— Законність, спокій та правопорядок — це завжди важливо в суспільстві, надто в зоні ведення бойових дій. Перед вами — нелегкі завдання, які ви змушені виконувати у непростий для країни час. На вашу долю випала важка, яка почесна та героїчна ноша. Ви гідно виконуєте поставлені перед вами завдання та є прикладами мужності і героїзму для майбутніх поколінь, — наголосив Олександр Ігорович.

Під звуки військового оркестру представники влади відзначили кращих військовослужбовців нагрудними знаками, медалями за службу Україні, подяками та грамотами.

А начальником Тернопільського зонального відділення військової служби правопорядку Іван Бугай щиро подякував тим, хто завжди відгукується на потреби штабу. Своїм же підопічним побажав не втрачати бойовий дух та гідно виконувати завдання, що ставить перед військовослужбовцями сьогоднішня.

Лілія КУЛЕНИЧ.

Тема тижня

Президент провів зустріч
із предстоятелями
Православних церков України

Та офіційно прийняв Звернення для передачі Вселенському Патріарху арфоломію про надання українській Церкві Томосу про автокефалію з підписами усіх архієреїв, які підтримали це рішення.

Багато років мільйони українців мріяли про те, щоб Господь послав нам Православну Помісну церкву. Дехто втратив надію, дехто продовжував вірити. І Божа допомога дає мені сьогодні підстави стверджувати, що ми близькі до отримання Томосу на Автокефальну помісну церкву, як ніколи», — сказав Президент.

Патріарх Філарет підтримав слова Глави держави: «Це є духовна основа будь-якої держави. Без неї держава не може існувати, так само як без армії. Це буде великий поштовх до об'єднання всього українського суспільства». Він додав, що Церква прагнула цього всі 26 років.

Патріарх Філарет зауважив, що Звернення підписане всіма

архієреями і висловив надію, що рішення Вселенського Патріарха Варфоломія стане початком визнаної Української помісної православної церкви: «Українська держава пройшла випробування війною і довела, що Україна є і буде. І в цій Україні має бути єдина Церква — духовна основа. Едіакуюмо вам, що Ви — Президент, який поставив за мету досягти цього. І досягнете. Ми молимося за це. Віримо, що це станеться».

Глава держави також провів зустрічі з митрополитом Київським і всієї України Макарієм, предстоятелем Української автокефальної православної церкви.

Предстоятель УАПЦ подякував Главі держави за зустріч: «Якщо людина прагне і працює, стара-

ється, Бог милосердний нам допомагає. Я вам дуже вдячний».

Глава держави також зустрівся із предстоятелем Української православної церкви митрополитом Київським і всієї України Онуфрієм.

Він повідомив митрополиту про свій візит до Стамбула, де зустрівся зі Вселенським Патріархом Варфоломієм та членами Синоду Вселенського Патріархату.

«Відбулася багатогодинна розмова про долю України та української Церкви. Його Всесвятість висловлював турботу усіх громадян України, підтримку нашої країни у дуже непрості часи, коли Україна втрачає найкращих своїх синів та доньок», — повідомив Президент.

Цієї неділі, 22 квітня, на Театральному майдані Тернополя відбудеться молитва за Україну. Молитимуться за єдність Церкви в Україні та утворення єдиної помісної Церкви. Розпочнеться молебень о 13 год.

Акція має неабияке значення в умовах, коли в Україні чекають на створення єдиної помісної Православної церкви. Адже єдиний народ можливий лише за єдиної Церкви.

Реформи

Завдяки закону ЧужихДітейНеБуває кількість
сплачених боргів з аліментів зросла вдвічі

Якщо до початку дії нових засобів впливу на боржників державні виконавці стягнули з недобросовісних батьків 259 млн грн, то після запровадження новацій — вже майже 580 млн грн.

«Ми бачимо, що запроваджені законом нововведення стали дієвою мотивацією для злісних неплатників аліментів виконувати свої зобов'язання перед власними дітьми. В результаті вжитих заходів боржники погашають значні суми заборгованості з аліментів», — наголосила заступник міністра юстиції Світлана Глушенко.

В окремих регіонах державним виконавцям вдалося збільшити показники сплати боргів у понад 6 разів:

- Луганська область — дітям виплачено 8,3 млн грн;
- Миколаївська область — показники сплачених боргів зросли в 6 разів, або з 3,3 млн грн до 20,5 млн грн;
- Рівненська область — діти отримали 14,7 млн грн заборгованих аліментів.

Лідерами зі стягнення боргів зі сплати аліментів після початку дії закону ЧужихДітейНеБуває за абсолютними показниками є:

— Одеська область, де виконавцями Міністерства юстиції забезпечено

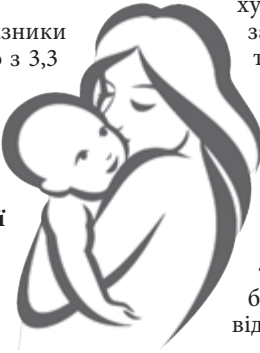
виплату дітям 51,6 млн грн аліментів;

— Дніпропетровська область, у якій стягнено 50,7 млн грн;

— Полтавщина, де виконавці повернули наймодлишим українцям 42,9 млн грн боргів з аліментів.

«Міністерство юстиції, спираючись на вдалі досвід застосування нових засобів впливу, завершує розробку другого пакету законодавчих новацій, які продовжать посилення тиску на неплатників аліментів. Зокрема, передбачається збільшення розміру аліментів; запровадження додаткових нарахувань на суму боргу в разі затримки виплат; запровадження кримінальної відповідальності за борги батьків, які ухиляються від суспільно корисних робіт та обов'язку працювати для «аліментників», які перебувають у місцях позбавлення волі», — зазначила заступник міністра юстиції Світлана Глушенко.

Так само передбачено низку нововведень, які захищатимуть права дітей з інвалідністю. Адже такі діти не мають можливості чекати 6 місяців, доки до недобросовісних батьків буде застосовано всі заборони відповідно до чинного законодавства.

Як підписати декларацію з лікарем?

7 міфів про вибір лікаря

У рамках медичної реформи з 2 квітня в Україні стартувала кампанія з обрання лікаря. Люди вибирають лікарів, яким довіряють, та підписують з ними декларації на обслуговування. З липня медичні заклади почнуть переходити на нову систему фінансування — держава платитиме саме тим лікарям та медзакладам, до яких звертаються люди за допомогою.

За два тижні кампанії з обрання лікаря з'явилося чимало міфів. Спростуємо найпоширеніші з них.

Міф 1. Лікар підписує декларації лише з тими пацієнтами, що проживають на його дільниці.

Ви можете обрати будь-якого лікаря, незалежно від вашої прописки чи місця проживання. Єдина причина, з якої лікар може відмовити вам у підписанні декларації, — він вже має оптиміальну кількість пацієнтів (для терапевта — 2000, для сімейного лікаря — 1800, для педіатра — 900). Тому не варто надто довго зволікати з вибором, адже хороші спеціалісти швидко наберуть собі пацієнтів.

Ви можете обрати свого лікаря з іншого району чи навіть міста. Проте вам буде зручно, якщо він практикує поблизу вашого дому або місця роботи, адже до нього потрібно буде звертатися не лише за медичною допомогою, а й за довідками, направленням до інших спеціалістів тощо.

Міф 2. Декларацію з лікарем треба підписати якнайшвидше, бо підім за це доведеться платити.

Кінцевого терміну підписання декларації немає. Це не обов'язково робити саме в квітні. Її можна підписати будь-коли, наприклад, під час вашого найближчого візиту до лікаря. І, звісно, жодних коштів за це сплачувати не потрібно.

Термін дії декларації з лікарем необмежений. Вона діє до того часу, доки ви не вирішите підписати декларацію з іншим лікарем, якщо з якихось причин захочете його змінити. В такому випадку попередня декларація анулюється автоматично, вам не потрібно приходити до свого попереднього лікаря.

Міф 3. Люди, які не можуть особисто прийти до лікаря для підписання декларації, залишаться без меддопомоги.

Якщо людина фізично не може завітати до лікаря, щоб підписати з ним декларацію, це може зробити її законний представник. Окрім того, декларацію не обов'язково

підписувати зі стаціонарного комп'ютера. Уповноважений працівник медзакладу може приймати до вас додому та використати ноутбук або планшет для заповнення декларації.

Також найближчим часом Міністерство охорони здоров'я запустить онлайн-кабінет пацієнта, де можна буде підписати декларацію з лікарем онлайн, не виходячи з дому.

У будь-якому разі без допомоги ніхто не залишиться, до кінця року такі пацієнти можуть обслуговуватися у своїх дільничних лікарів та користуватися усіма видами медичної допомоги.

Міф 4. Ви не можете обрати свого лікаря, бо в медзаклад не завезли бланки декларацій.

Паперових бланків декларацій не існує. Декларація з лікарем має бути заповнена в електронному вигляді уповноваженим працівником медзакладу. Лише після цього її роздруковують і ви підписуєте її два примірники, один з яких забираєте з собою, інший залишається у лікаря. Якщо вам дають заповнити бланк декларації від руки — вона фейкова.

Важливо: підписати декларацію з лікарем можна лише в закладах, що підключені до електронної системи. Такі заклади мають наліпку «Тут можна обрати свого лікаря».

Міф 5. Ваш лікар відтепер не буде приїжджати на виклик додому.

Виклик додому внесено до переліку послуг вашого лікаря. Але

визначати, чи є необхідність їхати на виклик, лікар буде за медичними показаннями. Він може надати вам консультацію телефоном або запросити вас прийти в амбулаторію. При цьому віддаленість місця перебування пацієнта від медичного закладу не є причиною для відмови лікаря прийти на виклик.

Міф 6. Якщо ви не підписали декларацію, лікар вас не обслуговуватиме.

Медзаклади будуть отримувати фінансування одночасно і за пацієнтів, які підпишуть декларації з лікарями, що у них працюють, і за пацієнтів, які були закріплені за ними раніше. Тому відмовити вам у наданні допомоги через те, ви не підписали декларацію з лікарем, не мають права.

Проте ваш дільничний терапевт може попросити вас обрати його і підписати з ним декларацію, щоб продовжити обслуговувати вас. Ви вільні у виборі свого лікаря.

Міф 7. Ви не зможете підписати декларацію з лікарем, якщо немає коду чи мобільного телефону.

Якщо з об'єктивних причин ви не маєте якогось з необхідних для підписання декларації документів (паспорт, ідентифікаційний код), ви все одно зможете обрати свого лікаря.

У разі відсутності паспорта громадянина України декларацію можна підписати за іншими документами — тимчасовим посвідченням громадянина України, посвідченням біженця, посвідченням особи, яка потребує додаткового захисту.

Якщо ви не маєте ідентифікаційного коду з релігійної або інших переконань, в декларацію з лікарем вносять лише ваші паспортні дані.

Якщо ви не маєте мобільного телефону, лікар має відсканувати ваш паспорт та код і надіслати їх в систему.

Департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Новини | Коротко про актуальне

Європейський Союз долучається до реалізації п'ятирічної програми підтримки енергоефективності в Україні і бере участь у співфінансуванні Фонду енергоефективності. Відповідні домовленості були досягнуті 18 квітня в Києві під час перемовин між урядом України та делегацією Європейської комісії за активного сприяння Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана. Результатом перемовин стало підписання Угоди про фінансування Європейською комісією Програми підтримки енергоефективності в Україні загальною вартістю 268 млн євро, з яких внесок ЄС становитиме 50,000 млн євро. Фонд надаватиме кошти для реалізації проектів термомодернізації, встановлення ефективних опалювальних та охолоджувальних систем. За прогнозами уряду, за 3–5 років роботи Фонду економія газу становитиме не менше, ніж 7–10 млрд кубометрів, а економія коштів — не менше 3 млрд дол.

Посол України в Польщі Андрій Дешиця обговорив з головою Міністерства внутрішніх справ Польщі Йоахімом Брудзінським питання захисту українців в РП і розбудови інфраструктури на українсько-польському кордоні. Як відомо, в Польщі нині перебуває близько мільйона трудових мігрантів з України. Між Україною і Польщею функціонує вісім автомобільних пунктів пропуску, що критично мало для обслуговування потоку туристів і трудових мігрантів, який постійно зростає.

АТО на Донбасі завершиться 30 квітня і буде переформатоване на Операцію об'єднаних сил. Про це в інтерв'ю журналістам заявив Президент України Петро Порошенко. Він переконаний, що переформатування підвищить ефективність дій українських військових. За словами Президента, під керівництво ЗСУ перейдуть підрозділи Нацгвардії, СБУ, ДПСУ та Нацполіції. Це кардинально змінює організацію управління військовою структурою.

Зниження цін на нафтопродукти в Україні можливе за умов появи нових нафтопереробних потужностей. Водночас уряд не допустить рішень, які можуть спричинити монополізацію, змову чи підвищення цін на імпортоване паливо. «Хочу зазначити, що не буде ухвалено жодного рішення Комісією чи торговельного уряду, яке може спричинити монополізацію, змову чи підвищення цін. Я не впливаю на світові ціни на нафту, але хотів би, щоб українці мали доступ до недорогих нафтопродуктів. Для цього нам потрібно будувати та реконструювати нафтопереробні заводи. Ми зацікавлені, щоб у цю сферу приходили інвестиції, які дадуть змогу виробляти більше конкурентного та дешевого палива», — зазначив Володимир Гройсман.

До кінця травня Укрпошта автоматизує 20 поштових відділень Тернопільщини в рамках проекту комп'ютеризації ВПЗ. «Автоматизація відділень дасть змогу надавати ширший спектр послуг нашим клієнтам, які мешкають у населених пунктах, де проживає понад 2000 жителів. Тут, крім Укрпошти, немає відділень банків, що тепер громадяни зможуть користуватися тими фінансовими послугами, яких раніше через відсутність комп'ютера були позбавлені, та отримають більшу кількість поштових послуг», — зазначив в. о. генерального директора Укрпошти Ігор Смілянський.

Комітет Верховної Ради з питань національної безпеки та оборони має намір за тиждень-два запропонувати на розгляд парламенту законопроект щодо запровадження відповідальності журналістів за поширення недостовірної інформації з метою підриву обороноздатності держави. Про це заявив секретар комітету, народний депутат від БПП Іван Вінник. Водночас він переконує, що цей законопроект не передбачатиме запровадження цензури чи тиску на ЗМІ.

За даними Державної служби статистики України індекс споживчих цін по Тернопільській області в березні 2018 року по відношенню до лютого 2018 року становив 100,8%, з початку року — 103,2%, по Україні — 101,1 та 103,5% відповідно.

З початку року до держбюджету від платників області надійшло 49,7 млн грн військового збору. Порівняно з аналогічним періодом 2017 року надходження зросли на 11,2 млн грн або на 29%. Нагадаємо, що військовий збір був введений в Україні з серпня 2014 року як додаткове джерело фінансування і підтримки армії, яка виконує завдання у зоні проведення АТО. Ставка збору становить 1,5%. Кожен, хто отримує офіційну зарплату чи демонує доходу, може впевнено стверджувати, що фінансово підтримує національне військо.

Редиску із Закарпаття заборонили продавати в Тернополі через вміст у ній нітратів. На прилавках ринків та магазинів уже з'являються перші свіжі овочі та фрукти. Однак варто пам'ятати, що вони можуть містити небезпечку. Як повідомили в управлінні Держпродспоживслужби, лише у березні цього року у лабораторіях ветсанекспертизи на ринках було досліджено понад 177 тонн овочів та фруктів. За результатами досліджень, майже всю продукцію було допущено до реалізації. Фахівці лабораторії не допустили до продажу 510 кг редиски з Закарпаття, у якій був перевищений вміст нітратів.

У неділю, 22 квітня, відбудуться урочисті заходи з нагоди 25-ти літнього ювілею з часу заснування Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ. Цього дня, о 10.15, в архікатедральному соборі Тернополя архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій (Семеник) відслужить Архієрейську Божественну Літургію. «Під час Богослужіння архієрей відзначить церковними нагородами активних священнослужителів. Відтак, відкриє та освятить музей-крипту архікatedри, де буде постійно розміщена експозиція «Тернопіль сакральний». Її присвячено історії тернопільської парафії та сакральним пам'яткам міста», — повідомили у прес-службі архієпархії.

28 квітня – 1 травня вже вшістнадцять у шумських лісах відбудеться найбільша в Україні теренова гра «Гурби – Антонівці». Якщо ти молодий, активний, любиш командну гру та змагання, приєднуйся до великої команди та зарядися на повну новими враженнями та емоціями! Якщо ти фотограф, відеооператор, спостерігач чи волонтер, організатори шукають саме тебе! Деталі за тел. +380662482149 – Валерія.

Шкільний меридіан

Спогади про школу, вчителів і ровесників

День за днем, рік за роком спливає життя. Здається, недавно ще була молодою, щодня раділа сонцю, а скільки було мрій... Та відлетіли роки, журавлі на своїх крилах понесли молодість у далеке минуле, звідки вже нічого не можна повернути... Тепер я вже пенсійного віку. Гортаючи альбом, знайшла шкільну фотографію, на якій ми були піонерами, а тепер — пенсіонери: бабусі, дідусі.

Учні 6-го класу Грабовецької восьмирічної школи 1965 року із вчителями. Перший зліва у другому ряду — Ярослав Демидась.

Пригадую шкільні роки. З любов'ю, як рідна мати, ставилась до нас перша вчителька Ніна Іванівна Миколайчук. Вона ніколи нас не сварила і не кричала на уроках. Колись ми писали, були уроки каліграфії. Якоюсь нехотя розлила чорнило на парту і зошит, почала плакати і витирати парту фартушком. Ніна Іванівна підійшла, посміхнулася і дала мені чистий зошит, посадила за іншу парту.

У старших класах до нас прийшла працювати молода пара: Ярослав і Мирослава Демидасі із села Красівка. Ми їх дуже полюбили. Вони організовували для нас багато вечорів, екскурсій.

Пан Ярослав Демидась викладав німецьку мову. Коли ми його запитували, коли наше життя зміниться на краще, він відповідав: «Ще трошки потерпіть, і ми будемо жити, як у Німеччині».

Пишаюся, пане Ярославе Демидась, що був у мене такий вчитель, який одним із перших боровся за незалежність України, а сьогодні друкує свої критичні статті, не байдужий до долі України, до життя простого народу.

Учителі Грабовецької восьмирічної школи 60-70 рр. ХХ ст.

Моя мама, Діна Тимофіївна Сухова, була вчителькою математики. Незважаючи на те, що використовувала різні методи навчання, але всіх учнів навчити таблички множення не могла. Пізніше, коли я вже була вчителькою,

з'явилися калькулятори, і вона не могла повірити, що таке маленьке диво виконує арифметичні дії. Повертаючись додому зі школи, мама хвилювалась: «Дайте мені, діти, хоч хвилину відпочити!» Я тоді думала: «І від чого вона так втомилася? Хіба то важко багато говорити?» Аж як сама стала вчителькою, зрозуміла, що розумова праця не легша від фізичної.

У мене — Леся від фізичної. Чоловік, Казимир Ярема, був учителем історії, музики, початкових класів, директором школи. Продовжила нашу вчительську династію дочка — Оксана Кожушко. Сподіваюся, що хтось із наших онуків також буде вчителем.

Пам'ятайте, дорогі учні, знання, здобуті в школі, дуже часто ставатимуть вам у пригоді і ви ще неодноразово добрими словами згадаєте своїх наставників. Любіть свою школу, бережіть її честь, збагачуйте її традиції. Час від часу переступайте її пороги і діліться з учителями своїми успіхами й проблемами.

Люба Сухова-Ярема, вчителька-пенсіонерка Острівської ЗОШ І-ІІІ ст.

Книжка про Острівську школу

Недавно у приміщенні клубу села Острів Тернопільського району відбулася презентація нової книжки Казимира Яреми «Школа рідна Острівська», яку автор присвятив 170-річчю початкової школи і 25-річчю середньої школи в Острові. Напередодні цього дійства на вечорі зустрічі випускників, який відбувся в актовому залі Острівської ЗОШ І-ІІІ ст., автор ознайомив присутніх зі змістом книжки. Захід підготували і провели члени Острівського районного відділення ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка разом із працівниками закладів культури села Острів, а також активістами «Просвіти» М. Романюк, О. Трегуб, В. Барабаш. Ведучими заходу були Дана Хоецька і Галина Шуба.

Презентацію розпочали авторською піснею Казимира Яреми «Милий Острове ти мій», яку виконали школярі Ю. Богак, С. Кожушко, З. Шевчук.

Голова Тернопільського обласного товариства ім. Богдана Лепкого Богдан Кусень розповів, що Казимир Ярема — відомий громадський діяч Тернопільщини, активний учасник національно-визвольних змагань 1989–1991 рр., Помаранчевої революції, Революції Гідності, акцій протесту проти корупції та несправедливості, голова Тернопільського районного відділення ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, голова журі з присудження і вручення премії ім. родини Лепких.

внанні людської особистості й розвитку людського суспільства.

У книжці також розкрито злочинність дій окупантів усіх мастей стосовно знищення української освіти і школи, а також неогіненне значення боротьби патріотів України за українську школу, рідну мову, національну освіту.

Свій виступ Б. Кусень завершив читанням уривка з поеми Богдана Лепкого «Мазепа».

Презентуючи книгу «Школа рідна Острівська», ведучі розповіли, що на її сторінках висвітлено 170-літню історію Острівської школи: початкової (1849–1949 рр.), неповної середньої (1949–1993 рр.) і середньої (1993–2018 рр.), подано списки

Автор Казимир Ярема знайомить випускників Острівської школи зі змістом книги.

особливості та складності роботи школи і вчителів за часів австрійської та польської окупації, і, особливо, в радянські часи. Комуністична влада обіцяла поставити вчителя на таку висоту в суспільстві, на якій він не був у жодній державі світу, а насправді, опустила до низу, особливо в селі. Адже сільську школу тоді вважали місцевим колгоспу, і вчителі, крім своєї основної роботи вчити і виховувати учнів, змушені були нести на своїх плечах величезний тягар сільськогосподарських робіт. Вони разом із учнями середніх та старших класів працювали на полі під час обробки і збирання врожаю овочів, цукрових буряків, картоплі, здійснювали благоустрій, брали участь у суботниках та невідлякали, вирощували кролів, заготовляли, гірлячували корм, пасли і вчили дітей доїти колгоспних корів тощо. Педагоги були ще й лекторами, агітаторами, пропагандистами, випускали стінгазети для працівників ферм, тракторних об'єктів колгоспу, організовували політзаняття, збирали в жителів села на продаж державі картоплю, молоко, яйця, проводили виховні заходи, брали участь у художній самодіяльності. І за це їм ніхто не платив жодної копійки.

Далі К. Ярема продовжив, що на сторінках книжки висвітлено хід зведення нової школи в селі Острів і зазначив, що те, що він

домігся будівництва цієї школи, є найбільшим здобутком у його педагогічній праці. Будівництво здійснене за кошти агрофірми «Поділля» за сприяння її голови С. А. Тислицької, яка була частим гостем Острівської школи, знала, які проблеми треба вирішити. Педагогічний колектив тісно співпрацював із працівниками агрофірми «Поділля», відгукувався на запити її очільників. Ніхто із тодішнього керівництва району й області не надав жодної копійки та допомоги. Головний тягар винесли на своїх плечах дирекція та вчителі, які жертвували відпусткою, здоров'ям і часом. Але для них усіх найбільшою радістю було вкласти частину своєї душі в будівництво школи, у який навчається і буде навчатися майбутня нашої країни, зауважив К. Ярема.

Ведучі інформували, що на сторінках книги показано досягнення закладу за останні 10 років у зміцненні навчально-матеріальної бази, підвищенні рівня і результативності навчально-виховної роботи: оновлено оформлення методичного кабінету, актового залу, коридорів, кімнати-музею В. Ярмуша, встановлено пластикові вікна, котельню переведено на опалення твердим паливом. Дирекція нині шукає кошти на оновлення комп'ютерного класу, придбання технічних засобів навчання, обладнання кабінетів.

Учителі подякували мажоритам зусиль, аби дати учням міцні знання, допомогти обрати професію, підготувати до життя і праці, виховати любов до рідної неньки-України.

У книзі автор також наголосив, що для того, аби викликати в учнів і студентів інтерес до навчання, треба піднести престиж освіти в Україні, створити умови, щоби вчилися ті, хто може і хоче, а не ті, хто не хоче і не може, але має гроші. Владі і бізнесменам необхідно розвивати виробництво, створювати робочі місця, забезпечувати випускників роботою і гідною заробітною платою, тоді українська молодь не буде залишати рідну землю в пошуках заробітку і працювати на благо чужих країн, а трудитиметься для своєї держави, розбудовуватиме і захищатиме Україну.

На заході звучали авторські пісні лауреата премії Дмитра Луценка Ігоря Говчара під власний акомпанюмент гітари на слова поетів Тернопільщини: В. Залізничного «Україна — свята родина», В. Ярмуша «Сорочка», Б. Демкова «Пора весіль» та полтавчанина Д. Луценка «Зимовий вальс». Бурхливими оплесками присутні привітали пісні «Перелаз» у виконанні Юліти Богак, «Молитва за Україну», яку акапельно виконав Святослав Кожушко, нові авторські пісні Казимира Яреми «Вечір-зустріч» і «Шкільний вальс», які заспівали учні.

Автора книги привітали словами вдячності просвітяни, жителі села Острів П. Ракуш, Б. Дацко, Д. Хоецька, Г. Шуба, а всі присутні подавали йому пісню «Ми бажав давати добро».

Богдан КУСЕНЬ, голова Тернопільського обласного товариства ім. Б. Лепкого, член «Просвіти».

Учні школи, юні просвітяни, виконують авторську пісню К. Яреми «Шкільний вальс» під акомпанемент автора.

Казимир Ярема написав і впроваджував 12 книжок, сотні статей. Справжньою енциклопедією героїчної боротьби українців за здобуття незалежності є його праця «Кривава боротьба за волю України», надрукована 2016 року.

У своїй новій книжці «Школа рідна Острівська» К. Ярема на основі архівних даних та інших письмових історичних джерел, досліджень українських та зарубіжних учених, спогадів учителів і випускників школи, особистого життєвого досвіду, багаторічної педагогічної практики вчителя та директора школи глибоко і послідовно розкриває історію виникнення та розвитку писемності, школи, освіти, їх роль у форму-

та фотографії директорів, завучів, учителів і випускників школи 1949–2018 рр. із села Острів і смт Велика Березовиця, які вчилися в Острівській ЗОШ І-ІІІ ст., і учнів 1–11-х класів, які навчаються в ній тепер. Також у книжці є списки випускників, які знаннями і зразковою поведінкою, домоглися значних успіхів у житті та праці, брали участь у боротьбі за волю України, боронять нашу державу від московсько-бандитських загарбників на сході України в зоні АТО, світлинки із багатьох виховних заходів, які відбувалися в школі у різні часи.

Автор книжки К. Ярема зауважив, що в книжці показано

Учасники презентації книжки К. Яреми «Школа рідна Острівська» в клубі села Острів.

3 архівів СБУ

Як не дивно, але після масових арештів та чергового посилення утисків з боку радянської влади, метою яких було «підкосити» підпілля в с. Довжанка та унеможливити зброю. Більше того, не складалося повітря, продовжувало поповнюватися патріотів і справно виконувати поставлені Проводом завдання.

Після того, як Ольга Коберник, порадившись із чоловіком, вирішила відійти від справ ОУН, протягом нетривалого періоду керівником станиці була Марія Калущ. Проте незабаром її арештували, а місцевою станичною стала Стефанія Білоус (1921 р. н., уродженка с. Довжанка). Стефанія народилася в сім'ї заможного господаря Миколи Голохи. Була пізньою дитиною — сестра Текля народилася в 1902-му та була старшою на 19 років. Батьки і сестра виховали її патріоткою. Як і вся свідомо молоді того часу, була членом українських патріотичних організацій та гуртків, що діяли тоді у селі. В 1941 році вийшла заміж за односельця Миколу Білоуса (всегола). На початку 1944-го Стефанія вступила до лав ОУН. До речі, як стало відомо з матеріалів справи, під час її вербування до лав ОУН особисто був присутній вже відомий нам «Нечай» (Ярослав Дідик — керівник Козлівської підпілля). Того ж року, після повернення совєтів, чоловіка забрали на фронт, звідки він уже не повернувся. Оскільки стосунки з батьками чоловіка у неї не склалися, після призову Миколи на фронт Стефанія переїхала в дім сестри, Теклі Музики, де й проживала якийсь час. Коли в 1945 році прийшла похоронка на М. В. Білоуса, сільрада надала їй, як вдові полеглого воїна, хату, що колись належала польській сім'ї, яку виселили до Польщі.

За період її керівництва станицею завдання, які стояли перед її членами принципово нічим не відрізнялися від тих, що були раніше: збір провізії та коштів, систематичне проведення зборів, агітаційна робота, доставка харчів бійцям УПА тощо. Після хвилі арештів наприкінці 1945 — початку 1946 років, зі старих членів осередку «в строю» залишилися: Софія Пилипівна Метохір (1922 р. н.) та Ксенія Миколаївна Галайко. Решта — або в тюрмах, або на нелегальному становищі. Саме тому надзвичайно важливо було поповнити організацію новими членами. Тому Стефанія розгорнула активну діяльність, спрямовану на підбір, вербування та підготовку новобранців. Протягом 1946 року членами станиці стали: Марія Іванівна Опшанська (1924 р. н.), Ганна Войтківна Вичковська, а також сестра Стефанії Білоус — Текля.

До речі, вона часто співпрацювала з членами осередку у селі Пронятин, а саме з Ольгою Семенівною Буяр, брата якої — бійця бойових «Летючого» — вони переховували та лікували в Довжанці. Внаслідок цієї співпраці вони стали фігурантами однієї кримінальної справи...

Арешт Стефанії Білоус був питанням часу. Напевно, вона чудово розуміла, що в руках у ворога надто багато людей, які знали про її участь у підпіллі. Тому арешт 22 жовтня 1946 року вона сприйняла, майже як належний і невідворотний. Під час допитів її звинувачували в пошукті червоно-чорних стягів для УПА, «сожителстві» зі Степаном Маркізою та багато в чому подібному. Одна зі свідків (фельдшерка, яка працювала в районі) на допиті розповіла, що якось у липні 1945 року заходила в дім Теклі Музики, де на той час проживала Білоус, щоб надати медичну допомогу її дитині. Під час огляду хворої, побачила в хаті Маркізу, який почав розпитувати її про роботу в Козлові, про зв'язки з районними більшовиками і наказав нікому не розповідати про те, що вона його тут працює. Напевне, саме на цю свідченні ґрунтували звинувачення в підтриманні романтичних стосунків із керівником «банди бандерівців».

Наприкінці листопада 1947 військовий трибунал визнав її винною та засудив до 10 років позбавлення волі з подальшим «пораженням» у правах (заборона повертатися додому) ще на 5 років. Відбувала покарання у зловісному особливому таборі для політ'язнів № 3 «Дубравлаг», Zubovo-Polyanskyi rayon, Mordovskaya APSR.

НЕСКОРЕНІ

22.12.1954 року дочка Стефанії Білоус звернулася до Голови Президії ВР СРСР Ворошилова з проханням про помилування матері. «...Я осталась одна без отца и матери. На воспитание меня взяла моя родная бабушка, которой уже 72 года. Жизнь тяжело и обути, некому за мной ухаживать и я должна школу бросить. Мне бабушка говорит: «Проси Правительство СССР, пусть твоя мать виновата. Я не знаю, в чем моя мать виновата. Моя мать отбыла уже 8 лет и я прошу Вас К. Е. Ворошилов и наше Правительство освободить мою мать пусть я своим трудом скуплю вину за свою мать...». 17.09.55 року вирок Стефанії Білоус було змінено до фактично відбутого.

До речі, разом із О. М. Білоус та О. С. Буяр у тій же справі проходила К. М. Галайко. За неповних 2 місяці після арешту Білоус, 7.12.1946 року, МДБисти прийшли за нею та Буяр. Звинувачення приблизно ідентичні: переховування та надання допомоги брату Ольги Семенівни — Ярославу Буяру, збору Ольгой Семенівни, поштів гнів... Словом, нічого нового. Таким чином, 14.03.1947 року військовий трибунал визнав винними та засудив К. М. Галайко до 10 років, а О. С. Буяр — до 6 років ув'язнення з подальшою заборобою повертатися в рідні краї протягом 5 років із обох. Галайко відбувала в Південно-Кузбаському виправному трудовому таборі Кемеровської області. Звільнена в 1955 році. Родину Ольги Буяр в 1951 році вивезли в Тюменську область. Звільнившись у 1952 році з табору («Озерлаг», м. Тайшет, Іркутська область), Ольга ще 5 років провела на поселенні, після чого возз'єдналася з сім'єю та всі разом переїхали в Перм. Там Ольга вийшла заміж і змінила прізвище на Широких. У 1970 році сім'я Буяр повернулася додому, Ольга ж із чоловіком залишилася в Пермі.

Після арештів Білоус, Буяр та Галайко мови про якусь діяльність місцевого осередку ОУН вже не було. Його члени перейшли на нелегальне становище та самі вже потребували допомоги від односельчан. Однак каральники вважали, що ще не досягли бажаного ефекту. 04 вересня 1947 року затримали Ганну Вичковську. До речі, її батько Войтко працював приймальником на млині та був засуджений разом із згадуваним нами В. В. Сухоцьким у справі щодо «хищення социалистической собственности», а саме зерна, яке змолоти на потреби повстанців. Головним доказом проти Г. В. Вичковської став той факт, що у квітні-травні 1946-го у неї вдома був пункт зі збору провізії для УПА. Свідки бачили, як «бандит» Обшанський приходив до неї за харчами. Цього виявили достатньо, щоб військовий трибунал 08.12.1947 року засудив її до 5 років позбавлення волі та до 3 років обмеження в правах.

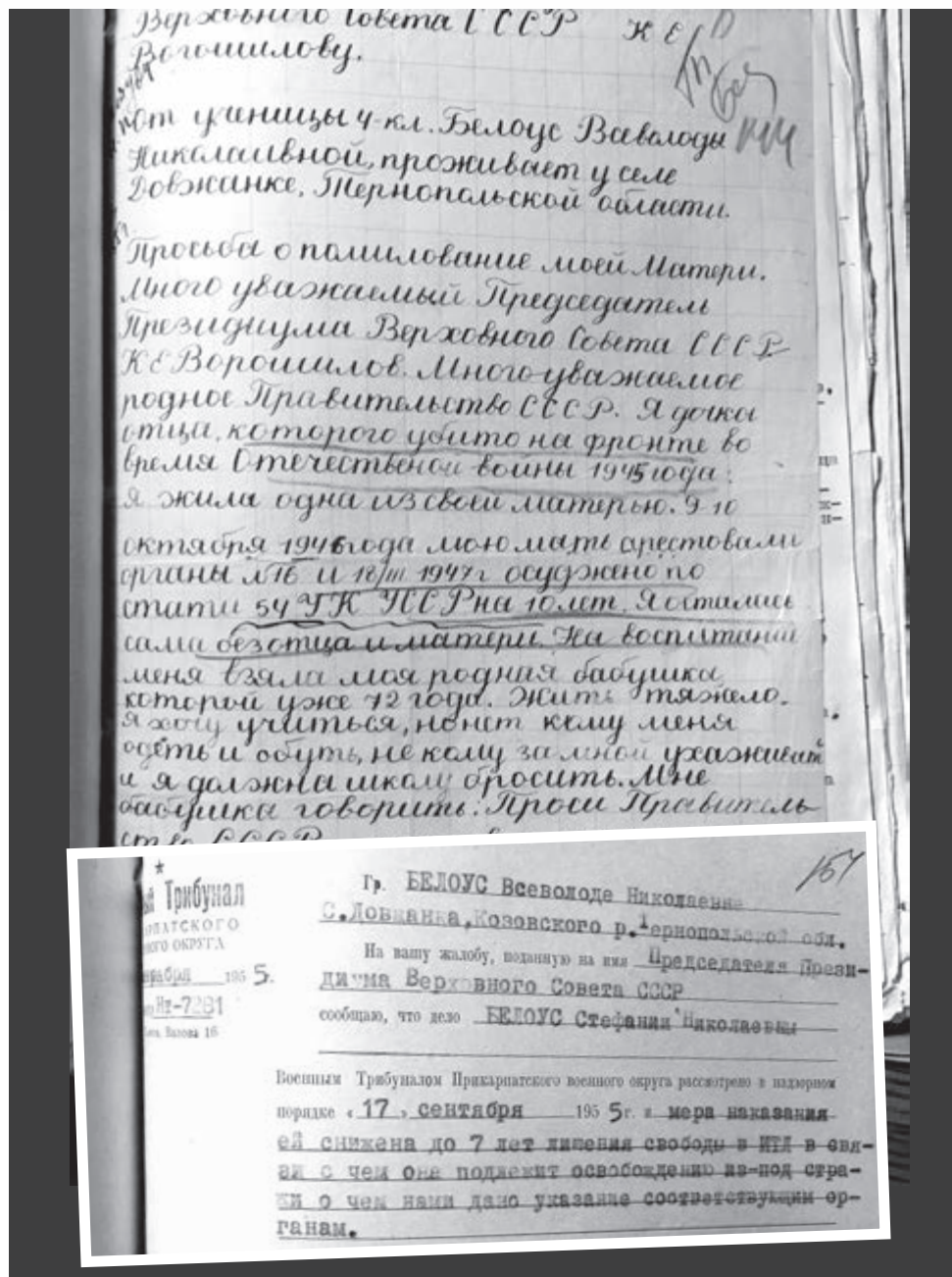

21.09.1947 року арештована Софія Пилипівна Метохір. До речі, це вже не перший арешт в її біографії. У серпні 1945 року її затримали та доправили в Козлівський РВ МДБ, де впродовж 5 тижнів допитували, вимагаючи зізнання у зраді Батьківщини. Однієї ночі, користуючись недбалістю охоронців, вона разом із кількома іншими ув'язненими втекла. Відтоді перебувала на нелегальному становищі, переховувалася у своїх знайомих. 21 вересня, проживаючи на квартирі у мешканки Пронятинської Музики, була виявлена під час перевірки документів дільничним, який проводив звичайний у ті часи рейд із виявлення нелегалів.

На допитах С.П. Метохір розповідала, що після першого арешту та вдалої втечі, її знайшли члени СБ ОУН, затримали, зав'язали очі та підвели до таємної крішки, де вона могла поспати. Приблизно через добу, вночі, її так само зав'язали очі та провели додому.

08.12.1947 р. засуджена військовим трибуналом до 10 років позбавлення волі та 5 років обмеження в правах. Покарання відбувала у «Степлазі» Карагандинської області Казахської РСР. 12.09.55 року Софія Метохір була звільнена з табору та направлена на поселення.

Після другої лавини арештів з усіх нам відомих представниць жіночого крила довжанківського підпілля на волі залишилася лише Марія Іванівна Опшанська. Після пер-

ших арештів в 1945 року вони з матір'ю змушені були перейти у підпілля, адже чудово розуміли, що вони, як сім'я «бандита» (Богдан Іванович Обшанський, псевдо «Буря»), серед перших у черзі на арешт. Переховуючись у селі Озерна Зборівського району, в селах Чернихівці та Охримівці Збараського району, час від часу таємно навідувалася в Довжанку, де зустрічалася з братом. Під час чергового такого візиту, у липні 1949 року, Марію заарештували, а вже в серпні того ж року військовий трибунал засудив її до 10 років позбавлення волі.

Ось і все... Здавалося б, знищено підпілля, «бандити, пособники фашистів» — у тюрмах. Перемога! Та ні... Як показав час, насправді їх не перемогли! А лише змістили епіцентр урагану з Західної України у віддалені куточки СРСР, у табори ГУЛАГу, в яких на той час перебувало більше активних націоналістів, ніж у Галичині та Волині.

Крім того, мали що сказати непокірні прибалти, нізачо засуджені російські офіцери, незважаючи на їх військові подвиги, традиційно налаштовані проти влади кримінальники, які живуть за принципом «Ми — за будь-який кіпіш, окрім голодування»... На завершення циклу матеріалів про підпілля в селах тодішнього Козлівського району, ми вирішили ознайомити читача з тим, що було чи могло бути з нашими героями під час відбукання покарання в таборах.

Так, Постановою Ради Міністрів СРСР (№ 416-159 сс) від 21 лютого 1948 року створено систему особливих таборів ГУЛАГу для політв'язнів. Це нововведення мало замінити для політичних в'язнів каторгу, відносно в СРСР 1943 року скасовану 1948-го. В новостворених виправних установах мали відбуватися термін ув'язнені, засуджені за 58 статтею, тобто за зраду Батьківщині, шпигунство, терор та інші політичні злочини, а також так звані троцькісти, праві, меншовики, есери, анархісти, націоналісти, організації, тобто так звані «особливі контингент», який відрізняли від «загального контингенту» — ув'язнених, засуджених за іншими статтями Кримінального кодексу.

Таким чином у період 1948–1952 років створено особливі табори №1–11, пізніше названі: «Мінеральний» (Минлаг), «Гірський» (Горлаг), «Дібровний» (Дубравлаг), «Степовий» (Степлаг), «Береговий» (Берглаг), «Річковий» (Речлаг), «Озерний» (Озерлаг), «Піщаний» (Пещлаг), «Луговий» (Луглаг), «Камішаний» (Камишлаг) та «Далекий» (Дальлаг). Також статус особливих був наданий і низці в'язнів. Зокрема Володимирському (м. Володимир) і Олександрівському (Іркутська область) централам і Верхньоуральському політйзолятору (Челябінська обл.).

Загальний ліміт наповнення «Особлагів» керівництво ГУЛАГу запланувало у кількості 145 тис. осіб. Спеціальна комісія МВС СРСР виявила 175 тис. ув'язнених, які вже відбували термін і підлягали переведенню в «Особлаг», а з урахуванням знову заарештованих потенційний «контингент» становив близько 200 000 осіб. Максимальна кількість ув'язнених, зафіксована станом на 1 січня 1952 р., — 257 000 чоловік.

«Контингент» цих таборів пропонувався повністю ізолювати (у тому числі і в робочих зонах) від інших ув'язнених, а з вільнонайманих допускати в робочі зони тільки «особливо перевірених». У житлових зонах було запроваджено режим, подібний до тюремного — ґрати на вікнах, бараків, як у в'язниці, заборона покидати барак у неробочий час і номери на одязі. Норма житлової площі була встановлена вдвічі менша, ніж у звичайних тюрмах — 1 м² на людину. Умови перебування в ув'язненні були нелюдськими. Керівництво таборів вирізнялося особливою жорстокістю, нормою були побої, знущання, розправи (навіть без очевидних мотивів), убивства. Відомі також випадки безпідставної стрілянини по житлових зонах, вбивства охороною ув'язнених. Спогади очевидців свідчать, що одним із улюблених видів знущання над «зеками» було годування їх пересоленою рибкою, а воду можна було знайти тільки в калюжах. Як наслідок, ув'язнені масово хворіли на дизентерію і помирали. Один із в'язнів «Степлагу» розповідав, що від голоду не міг пригадати обличчя рідних та близьких. А внаслідок обличчя та хвороб щодня з бараку виносили по 10–15 трупів. Попри те в'язнів використовували на особливо важких роботах — у шахтах, на цілодобовому будівництві великих комбінатів, наприклад, у містах Джезказган і Норильськ. Таке цілеспрямоване вивантаження призвело до того, що із 7 500 етапіваних у 1944 році на Джезказганщину каторжан через рік живими було близько 300, власне, через те, що вони були бригадами й табірною обслугою.

Слід вказати, що створення системи особливих таборів призвело до консолідації політичних ув'язнених та надало їм можливість продовжити свою боротьбу. Навіть у тих нелегких умовах стати моральним маяком, прикладом для наслідування для сотні тисяч інших ув'язнених.

Після смерті Сталіна, у березні 1953 р., у політв'язнів з'явилася надія на пом'якшення надзвичайно жорстких табірних умов, але якраз вони під масову амністію тих років не потрапили. Понад 70% політв'язнів були українцями, режим утримання яких був найжорсткішим. Багатьох московська влада назасудила на так звані «бандерівський стандарт» — 25 років ув'язнення. Після марних сподівань на перегляд справ, конспіративні центри українських політв'язнів, які з кінця 1947 року з'явилися у кожному радянському концтаборі, почали піднімати політзеків на бунти. Деякі з яких переросли у справжні повстання. Наймасовіші та найвідоміші з них — Норильське (липень–серпень 1953 р.) і Кенгірське в «Степлазі» (16.05–26.06.1954 р.) До речі, покарання у «Степлазі» в цей період, покарання наших публікацій Ганна Поха, Ольга Коберник, Марія Калущ, Софія Метохір (с. Довжанка), Михайло Стойко (с. Домаморич), які могли бути свідками, або й учасниками тих подій.

Загалом причини невдоволення та передумови до бунтів та повстань були спільні для всіх «Особлагів». Окрім вищезгаданих звірств та розчарування від непотрапляння під амністію, додався такий випадок у Норильському «Горлазі». На Великдень, 15.05.1954 року, колонію жінок вели з нічної зміни на цегельному заводі в зону. На зустріч їм парельною дорогою йшла на роботу чоловіча колона. Хлопці привітали: «Христос Воскрес!», дівчата відповіли: «Воістину Воскрес!». І в жіночій, і в чоловічій зонах були переважно українці. Один із конвоїрів полоснув автоматною

чергою по чоловічій колоні — 13 в'язнів було вбито відразу, п'ятеро з 33 пораних померли потім у лікарні. Звістка про цей випадок збудила масштабний і, очевидно, стала початком масштабного повстання.

Проходили ці повстання також за схожим сценарієм. На початку, на знак протесту проти злочинів керівництва, ув'язнені відмовилися виходити на роботу та повертатися в житлові бараки на ніч. Це породило системного характеру й швидко розповсюджувалося від одного бараку до іншого, від однієї зони до іншої. Адміністрація вирішила вплинути на ситуацію, перевівши з таборів Колими в зони до політв'язнів по 450–650 «кримінальників», сподіваючись спровокувати різанину, аби мати легальну підставу для виведення військових частин. Проте цей прийом виявився не дієвим, адже політв'язні пояснили кримінальникам, що зуміють себе захистити, а свої права найкраще боронити разом. Тож «злочинці» об'єдналися з політичними для спільної боротьби.

Комітети повсталих табірних відділень стали водночас законодавчими і виконавчими, охоронними й каральними органами. Особливо чітко під час повстання вони налагодили роботу з охорони порядку. Такій дисципліні дивувалося навіть тюремна адміністрація. Було створено страйкові комітети. На високі труби котельні були підняті чорні прапори смерті й непокорі. Цілодобово завивали сирени. З повітряних зміїв (винахід японців, які також були представлені у таборах ГУЛАГу) над містами, розсилали тисячі листівок із закликом підтримати в'язнів морально: повідомити керівництву СРСР про насилья над ними. На дахах та інших високих місцях колишні моряки азбукою Морзе за допомогою кольорових прапорців узгоджували й координували дії повстанців, а також повідомляли про трагедії із зони в зону. Регулярно випускали стінгазети. У табірних клубах проводили репетиції гуртків, хорів, працювали бібліотеки, відбувалися концерти, в'язні організовували спортивні змагання. До слова, місцеві умільці «Степлагу» налагодили автономне електроживлення, інженери сконструювали радіопередавач, з допомогою якого збиралися сповістити світу про події, що відбувалися в повсталому таборі. Поширювалися чутки, що 22–23 червня 1954 року це таки вдалося зробити. Багато хто вважає, що саме це стало останньою краплею, яка переповнила чашу терпіння влади.

Вимогами арештантів ГУЛАГу були:

- ліквідувати режимні особливі табори МВС;
- притягнути до відповідальності винних у застосуванні зброї та розслідувати всі випадки застосування зброї щодо арештантів;
- не застосовувати репресій до членів комітетів ув'язнених та не проводити відправку етапів до кінця розслідування;
- ліквідувати слідчий ізолятор і штрафний барак;
- знизити термін ув'язнення засудженим на 25 років та змінити ставлення до сімей в'язнів, засуджених за статтею 58;
- відмінити заслання особам, вже звільненим із спецтаборів;
- встановити оплату праці ув'язнених на рівні із вільнонайманими робітниками;
- запровадити восьмьгодинний робочий день для всіх в'язнів;
- відмінити урядові вирокі табірних судів за статтею 58;
- дозволити вільне спілкування чоловіків і жінок;
- обмежити право адміністрації щодо стягнень із в'язнів, ув'язнення в ШІЗО лише за санкцією прокурора;
- встановити пільгові умови для жінок;
- прибуття до табору члена Президії ЦК КПРС або секретаря ЦК.

До речі, певного результату все-таки вдалося досягти. В період повстання в Воркутинському «Речлазі» про ситуацію, що склалася, повідомили міністра внутрішніх справ СРСР Круглова, який, зваживши всі «за» та «проти», пішов на поступки та підписав наказ про встановлення дня ув'язнення:

- дев'ятигодинного робочого дня;
- зняття з їхнього одягу номерів (тобто, повернення звертання до в'язнів на ім'я і прізвище);

- дозвіл писати один лист на місяць, замість одного на рік;
- переводити зароблені гроші сім'ям, а також знімати з рахунку до 300 рублів щомісяця;
- дозвіл побачення з рідними.

На жаль, і фінал в усіх повстань проти радянського режиму також дуже подібний. Так, 04.08.1953 року на територію «Горлагу», яка перебувала під контролем повстанців, в'їхало сім танків з озброєними солдатами. На штурм табору мобілізували й цивільних комуністів та комсомольців Норильська, керівників підприємств і цехів заводів та фабрик. За офіційними даними, загальна кількість загинувших становила до 150 людей. Їхні тіла поховали на цвинтарі під горою імені Шмідта біля міста. З усіх повстанців тюремна адміністрація виокремила 2 920 активістів — 45 із них заарештували як організаторів, 365 посадили в тюрму, 1 500 перевели до Магадана. Решту ізолювали у нових табірних пунктах.

26 червня 1954 року в одну із зон «Степлагу» рушили 1 600 солдатів із сотнею вишколених собак, 3 пожежні машини, 5 танків Т-34 1-ї мотострілецької дивізії військ НКВС в ім. Дзержинського. Побачивши танки, в'язні жіночого табору, щоб рятувати своїх друзів, вийшли назустріч ворогу. Майже всі вони були святково вдягнуті у вишиті сорочки. Близько двох сотень цих українських жінок і дівчат взялися за руки і лавами рушили проти танків. Але ті не зупинилися, навіть не поглянули на живі фаланги. Одночасно ескадрильї кинулися до бараків, розстрілюючи кожного зустрічного... Приблизно 700 убитих стали розплатою за 40 днів волі. Один із бранців табору так описує наслідки розгону:

«Уся нелюдська розлита кров'ю. На тій території, де щойно був табір, трупів лежало стільки, що не можна було йти, не ступаючи на криваве м'ясо. Отак солдати виводили під дулом автомата тих небагатьох, хто залишився живим. Коли пилітка вляглася, в зону в'їхали самоскиди, і солдати почали вантажити на них розстріляних та рештки розчавлених гусеницями. Вивозили ховати в степ, де екскаваторами для цього викопали траншеї. Я бачив, як вантажили на самоскиди не лише мертвих, а й пораних, покалічених. Їх, ще живих, закопували бульдозерами разом із мертвими».

На жаль, історії відомі лише наймасовіші повстання, спогади про які не зміг втримати ні колючий дріт, ні собаки, ні підписи на нерозголошення, які зобов'язували давати усіх очевидців. Проте чомусь є переконання, що подібні прояви непокорі були в усіх без винятку таборах, де за високими мурами, під пильним контролем конвоїрів маялось серце українського націоналіста.

Напевно, на цьому і завершилась

активна фаза підпільної боротьби жителів с. Довжанка та навколишніх сіл. Так, десь у лісах ще ховалися «симпатизувати й допомагати. Боялися ігнорувати заклики до вступу в колгосп, призов у Червону армію, роботи на Донбасі... Словом, кривавий монстр, якого випустили більшовики, прийшовши на Галицькі землі, зробив свою справу — жакливим терором закрив проти непокірним. Проте переламати хребет так і не зміг! Так, мирне населення підкорилось, але по-іншому і не треба було. Хий зміст далі чинити безглуздий опір? Хіба це для збільшення галицької діаспори в «Степлазі» чи «Дубравлазі»... Місцеве населення продовжило свою боротьбу, можливо, вже не за свою державу, але за свою мову, культуру, релігію та героїв. І що важливо, ця боротьба мала активний монстр добратися не міг: у душах і серцях людей. Саме завдяки покорі 2-3 поколінь ворогу не вдалося загубити нашу самоідентичність у таборах та в Сибіру.

Саме завдяки цьому, так би мовити, мудрого етапу боротьби, ми та наші діти розмовляємо та молимося рідною мовою, співаємо колядки на Різдво й вітаємося «Христос Воскрес!» на Великдень.

До речі, багато героїв наших публікацій саме в цих таборах відбували покарання: Софія Білоус, Михайло Гураль — «Минлаг», Інта, Комі АРСР; Степан Білоус, Василь Метохір і Ярослав Малецький — «Речлаг», Воркута Комі АРСР; Ганна Поха, Ольга Коберник, Марія Калущ, Софія Метохір, Михайло Стойко — «Степлаг», Джезказган, Карагандинська область Казахстану; Софія Сворина — «Камишлаг», Кемеровська область; Стефанія Білоус — «Дубравлаг», Зубово-Полянський район, Мордовська АРСР; Ольга Буяр — «Озерлаг», м. Тайшет, Іркутська область; Володимир Богуцький — Верхньоуральський політйзолятор; Михайло Демборинський — Олександрівський централ, Іркутська область.

Традиції

«Писанки чудові, різнокольорові...»

Великодні свята асоціюються в українців із писанками...

Майстер-клас «Писанки чудові, різнокольорові...» відбувся у Чистий четвер у Драганівській ЗОШ І ступеня. Провела його для своїх вихованців, учнів 4 класу, та їхніх матусь Олександра Степанівна Борух. Такі майстер-класи напередодні Великодня вже стали традицією, тож діти з нетерпінням чекали цього дня.

Виготовлення писанки є найдавнішим і найтрадиційнішим способом оздоблення великоднього яйця, якому у давнину приписували магичні властивості. Фарбовані, розписані яйця вважали оберегами. Зірки, хрести та Сонце стали символами щастя і добробуту. Писанки розмалювали вечорами, а на Великдень дарували рідним, зокрема, дітям.

Мим, коханим. Колір писанки теж відображав певний символ: жовтий — весняне тепло, сонце; блакитний — небо, повітря; зелений — воскресіння природи; коричневий — родючу землю; червоний — радість, любов.

На майстер-класі ми вирішили зобразити на писанці дубові листочки — символ чоловічої сили.

Зосереджено, у спокійній, доброзичливій атмосфері, з дотриманням правил безпечної поведінки та дисципліни працювали над писанками. Зосереджено, у спокійній, доброзичливій атмосфері, з дотриманням правил безпечної поведінки та дисципліни працювали над писанками. Зосереджено, у спокійній, доброзичливій атмосфері, з дотриманням правил безпечної поведінки та дисципліни працювали над писанками.

під час роботи. І ось писанки готові! Їх діти подарували на Великдень своїм батькам, а матусі — своїм чоловікам і синам, щоб сила їхня не вичерпувалась. Бо поки пишуться писанки і ростуть дуби — сила наша міцнітиме!

Живи, писанко! Буди в серцях людей живі спогади про рідну домівку, вулицю дитинства, село, рідних і односельчан. Хай звичай народні передання передаються, що писанкарське мистецтво не піде в небуття. Воно тішитиме красою, дивуватиме фантазією, збагачуватиме дух і душу. Житиме!

О.С. БОРУХ, класний керівник 4 класу Драганівської ЗОШ І ст.

Конкурси

Конкурс шкільних малюнків
«Я маю право!»

З нагоди Дня захисту дітей Координаційна рада молодих юристів Тернопільської області при Головному територіальному управлінні юстиції у Тернопільській області з 16 квітня по 2 червня 2018 року проводить регіональний етап Всеукраїнського конкурсу шкільних малюнків «Я маю право!» за наступними номінаціями:

Молодша група. Індивідуальна робота.
Молодша група. Індивідуальна робота.
Середня група. Колективна робота.
Старша група. Індивідуальна робота.
Старша група. Колективна робота.

До молодшої групи належать діти віком від 6 до 10 років; до середньої — від 10 до 14 років; до старшої — від 14 до 18 років.

На конкурс подають індивідуально підготовлені малюнки (конкурсні роботи) учнів та учнівських колективів (не більше 3 учнів), пов'язані з загальною тематикою конкурсу.

Конкурсні роботи мають бути виконані в довільній графічній чи живописній техніці (олівці, фломастери, фарби, авторська техніка, комп'ютерна графіка тощо) у форматі А4.

Конкурсні роботи разом із заявкою (із зазначенням прізвища, імені та по батькові конкурсанта, дати народження, контактного телефону, домашньої адреси, повної назви навчального закладу, назви номінації, назви конкурсної роботи) подають до регіонального організаційного комітету за адресою: 46021, м. Тернопіль, вул. Грушевського, 8, каб. 317 (Головне територіальне управління юстиції у Тернопільській області) до 18 травня 2018 року включно.

Кожен учасник може подати не більше 1 конкурсної роботи.

Конкурсанти погоджуються на обробку відповідної інформації, в тому числі персональних даних, визнають результати конкурсу. Всі конкурсні роботи не повертають, рецензії на них не видають.

Інформація про умови конкурсу розміщена на веб-сайті Головного територіального управління юстиції у Тернопільській області (<http://terjust.gov.ua>). За детальною інформацією можна звернутися в Головне територіальне управління юстиції у Тернопільській області за тел. 43 08 93.

Головне територіальне управління юстиції у Тернопільській області.

Напередодні Великодніх свят в Буцнівській ЗОШ І-ІІІ ступенів у початкових класах відбувся майстер-клас з прикрашання пасок, організований класними керівниками за сприяння філії Львівської кондитерської фабрики.

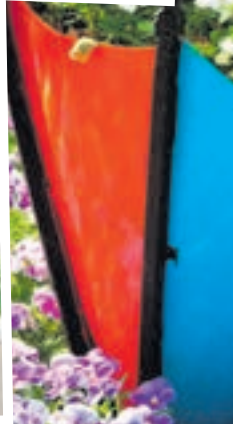
«Заквітчаємо незалежну Україну»

В рамках реалізації проекту «Заквітчаємо незалежну Україну» учні та вчителі шкіл району школи впорядковували квітники та клумби на території школи, висівали квіти.

село Настасів

село Почапінці

18 квітня 2018 року в стінах Тернопільської обласної філармонії відбулося урочисте зібрання, приурочене 100-й річниці з дня створення організації Товариства Червоного Хреста України. У святковій залі зібралося безліч гостей, кожен із яких причетний до благодійної місії, яку несе ця найпотужніша в країні гуманітарна організація.

100 років доброти, людяності та милосердя

Доброта і милосердя об'єднали мільйони ентузіастів. Вони опікують людей з інвалідністю, дітей-сиріт, допомагають полеглим стражданням жертв стихійних лих, катастроф, збройних конфліктів. Особлива увага приділяється впровадженню спеціальної програми щодо зміцнення патронажної служби і поліпшення медико-соціального обслуговування самотніх хворих літнього віку.

У цей святковий час привітали з 100-річним рубжеом волонтерів Товариства Червоного Хреста України очільники Тернопільського району — голова Тернопільської РДА Олександр Похилий та голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко.

«100-річчя... Для людини це дуже багато, для історії, мабуть, мало. Але мені хочеться, аби ми вимірювали вік Червоного Хреста України за кількістю добрих справ, а їх не злічити. На посаді голови РДА я перебуваю не повних три роки, але за цей час спільно з керівником районної організації Товариства, Ольгою Михайлівною Нижник, ми зробили надзвичайно багато добрих справ. Від імені громади району дякую вам за ту щоденну роботу, яку ви виконуєте в ім'я милосердя. Нехай же ваша праця повертається до вас сторицею, а Бог дарує опіку, здоров'я та на силу на багато-багато років», — сказав у вітальному слові Олександр Похилий.

Керівники району вручили очільниці Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України квіти і спільну грамоту Тернопільської РДА та районної ради «З нагоди 100-річчя створення Червоного Хреста України за значний внесок у справу гуманітарності та милосердя, співпрацю з районною владою у сфері реалізації гуманітарної політики».

«Це — найчисельніша громадська організація в Україні, яка допомагає громадянам держави в наданні медичної та гуманітарної допомоги. Відколи був створений район, відтоді й існує районна організація Товариства Червоного Хреста України, з якою районна влада тісно співпрацює. Прийнято низку програм про підтримку, відбувається їх фінансування й активна підтримка депутатського корпусу. Відрадно, що районна організація Товариства працює не лише з українськими партнерами, а й закордонними. Багато допомоги надано медичним закладам району (медичне обладнання та медикаменти) та закладам освіти, за що вам велике спасибі. Дякуємо сьогодні кожному волонтеру, бо ваша праця — неоціненна та заслуговує на найвищу пошану», — додав Андрій Галайко.

Голова Тернопільської обласної організації Товариства Червоного Хреста України Олександра Бригадир зазначила, що Тернопільська районна організація Товариства — одна з найкращих в області. Від імені Національного комітету Товариства Червоного Хреста України Олександр Похи-

лому та Андрію Галайку були вручені почесні грамоти на знак подяки за підтримку. Подяки обласної організації ТЧХУ отримали представники громад району, колектив ТРТМО, відділи РДА, управління соціального захисту населення РДА, колектив Територіального центру соціального обслуговування населення, колектив газети «Подільське слово» тощо.

Відзначили та згадали під час заходу всіх тих, хто залишиться живим назавжди у нашій пам'яті, тих, хто серцем торкався чужого горя і йшов на допомогу: Станіслав Шташевський, Олександр Волотовський, Марія Гринчук, Олександр Ігценко, Люба Бабій, Марія Кутна, Ярослава Наконечна...Присутні поміняли хвилиною мовчання людей, які віддавали частинку своєї душі для підтримки Товариства Червоного Хреста району, а також героїв які віддали життя за волю та незалежність України.

Сторінками історії.

Червоний Хрест в Україні виник 18 квітня 1918 року під час Першої світової війни за ініціативи Маріїнської громади сестер милосердя Червоного Хреста, яка з 1878 року надавала благодійну медичну допомогу киянам.

У міжвоєнний період за ініціативи активістів Товариства були збудовані громадські пральні та лазні, засновані та обладнані фельдшерсько-акушерські пункти, аптеки та магазини санітарної гігієни.

Під час голодомору 1921-1923 років Товариство організувало сотні безкоштовних їдалень, надало селянам мільйони продовольчих пайків.

На початку 1930-х років організовували загони санітарної авіації, готували сестер милосердя.

Під час Другої світової війни Товариство підготувало і направило на фронт понад сто тисяч медичних сестер, санінструкторів та сандружинниць, завдяки чому вдалося повернути у бойові частини більше половини поранених.

У радянському тілі осередки Червоного Хреста України значну увагу приділяли збиранню крові для забезпечення нею шпиталів. Перший донорський пункт був відкритий у червні 1941 року в Києві. Саме Червоний Хрест тоді став ініціатором безоплатного донорства.

Після Чорнобильської катастрофи співробітники Червоного Хреста розселили десятки мешканців Прип'яті, провели обходи, щоб знайти для переселенців тимчасові помешкання.

Упродовж 2014-2017 років Товариство надало допомогу 1,2 млн внутрішньо переміщеним особам на загальну суму 505 млн грн і лікарняним закладам — 86 млн грн. За час війни на сході країни, за сприяння служби розшуку Товариства Червоного Хреста України троє полонених з нашої області, які перебували в Донецьку, мали можливість листуватися зі своїми рідними.

Тільки за останні 5 років гуманітарну допомогу медикаментами, продуктивними і миючими наборами, засобами реабілітації і гігієни, меблями, м'яким інвентарем, одягом та взуттям отримали 6 934 жителі району на суму 1 млн 182 тис 840 грн. Допомогу меблями отримали 28 організацій (дитячі садочки, школи, лікарні) на суму 2 млн 182 тис. 776 грн. Матеріальну допомогу отримали 90 чоловік із малозахищених категорій населення на суму 111 тис грн.

В Тернопільському районі **за 50-річний період діяльності організації нараховується 156 заслужених донорів СРСР, 423 — донори України**, які здали безоплатно більше 40 разів кров для врятування життя потребуючих. 80% із них — медичні працівники, 10% — працівники освіти. Серед них: Марія Левицька, Ганна Пелешок, Ірина Бла-

жиєвська, Ігор Войтович, Світлана Береза, Марія Королюк, Оксана Королюк, Марія Процик, Володимир Лісовський, Галина Медведик, Марія Коваль і багато, багато інших.

«Почесним донором України я стала через те, що понад 40 разів здала кров. А все почалося випадково — сусід був у важкому стані після автокатастрофи, і потрібна була кров. Були й інші випадки, коли я розуміла, що можу бути корисною іншим. Вірю, що добро та милосердя, віра і надія, яку несе Товариство Червоного Хреста, врятує та змінить наш світ», — сказала вчитель Дичківської ЗОШ І-ІІ ст. Ольга Іванівна Махінко.

А на сцену один за одним піднімалися гості, які дякували за плідну, невтомну та жертвну працю червонохрестівцям, щоразу наголошуючи на тому, що лише ті люди, які мають велике серце, можуть присвячувати своє життя допомозі іншим.

«Гортаючи сторінки української історії, ми бачимо, скільки страждань та горя зазнала наша земля. Сльози, голод, полон, катастрофи, війни... Та всюди, де є людське горе, на допомогу приходять волонтери Товариства ЧХУ. Ми не всеसीльні. Без добрих людей, меценатів, спонсорів, підтримки влади не змогли б втілити стільки добрих справ. Та якщо ми спільними силами будемо творити добро в ім'я людини, і на благо людини, то зможемо зробити багато, — **наголосила голова районної організації Товариства Червоного Хреста України, почесний доктор України, заслужений працівник соціальної сфери Ольга Нижник.** — Нам усім ще потрібно докласти немало зусиль, щоб розумом і душею відчувти перевагу духовного над матеріальним. І не лише відчувати, а й сповідувати його у своїй роботі. Бо лише у такий спосіб ми зможемо повернути народові, кожній людині особисту мораль, відповідальність, гідність і бажання бути корисним!»

Приймна, радісна та поважна дата. Скільки привітань, квітів та слів вдячності отримали цього дня червонохрестівці! Та це, кажуть, лише початок — попереду ще безліч проєктів і добрих справ, якими наскрізь просякнута щоденна робота волонтерів організації Товариства Червоного Хреста України.

Після урочистої частини відбувся святковий концерт за участю художніх колективів та солістів Тернопільської обласної філармонії. Розважав публіку народний артист України Гриць Драпак.

Ми ж пам'ятаймо, що світ і людське життя тримаються на таких поняттях, як любов, милосердя, доброта, співчуття...

**Навчаймося добра, як вчатьс я мови діти,
Щоб потім все життя його творить святе.
Плекаймо крізь роки троянди ніжні й жито,
Тримаймо у серцях, як сонце золоте.**

Лілія КУЛЕНИЧ.

Програма місцевих телеканалів

ПОНЕДІЛОК
23 квітня

TV-4

06.00 Т.с. „Справа Дойлів“
06.45 Бадьорий ранок
07.00 Провінційні вісті. Тиждень
08.00 Вікно в Америку
08.30 Єдина країна
09.00 Час-Тайм
09.15 Бадьорий ранок
09.30 Справжня ціна
09.45 Твій дім
09.55 Добрі традиції
10.00 Т.с. „Справа Дойлів“
10.45 Бадьорий ранок
11.00 Дитяча година
12.10 Межа правди
13.10 Хіт-парад
14.00 Х.ф. „Повітряні пірати“
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
17.00 Неповторна природа
17.30 Про нас
18.00 Т.с. „Справа Дойлів“
19.00 Провінційні вісті
19.30 Наші вітання
20.00 Єдина країна
20.30 ТНЕУ - калейдоскоп подій
20.40 Дім книги
21.00 Наші вітання
21.10 Сільський календар
22.00 Провінційні вісті
22.35 Добрі традиції
22.40 Х.ф. „Русалки“
00.15 Час-Тайм
00.30 Провінційні вісті
01.00 Х.ф. „Повітряні пірати“
02.30 Хіт-парад
03.30 Провінційні вісті
04.00 Х.ф. „Русалки“

ТТБ

07.00 «Файний ранок»
09.00 «Енеїда»
13.30 «Вісті ТТБ»
13.40 «Тема дня»
14.10 Радіодень «Модуль знань»
14.50 «Надвечір'я. Долі»
15.45 News: Радіодень «Життя+»
16.08 Док.фільм
17.00 «Вісті ТТБ»
17.10 Док.фільм
17.36 Док.фільм
18.31 Д/с «Смаки культур»
19.00 «Вісті ТТБ»
19.22 «Тема дня»
19.48 Док.фільм
20.40 «Вісті ТТБ»

ВІВТОРОК
24 квітня

TV-4

06.00 Т.с. „Справа Дойлів“
06.45 Бадьорий ранок
07.00 Провінційні вісті
07.35 Сільський календар
08.05 Українські традиції
08.20 ТНЕУ - калейдоскоп подій
08.30 Єдина країна
09.00 Час-Тайм
09.15 Бадьорий ранок
09.30 Неповторна природа
10.00 Т.с. „Справа Дойлів“
10.45 Бадьорий ранок
11.00 Дитяча година
11.45 «Чарівний ключик»
12.10 Добрі традиції
12.30 Євромакс
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. „1200“
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
17.00 Неповторна природа
17.30 Смачна мандрівка
18.00 Т.с. „Справа Дойлів“
19.00 Провінційні вісті
19.30 Наші вітання
20.00 Полілог
21.00 Наші вітання
21.20 Добрі традиції
22.00 Музична програма „Гал-кліп“
22.30 Провінційні вісті
22.35 Х.ф. „Болотний диявол“
00.15 Час-Тайм
00.30 Провінційні вісті
01.00 Х.ф. „1200“
02.30 Хіт-парад
03.30 Провінційні вісті
04.00 Х.ф. „Болотний диявол“

ТТБ

07.00 «Файний ранок»
09.00 Т/с «Кров і троянда»
13.30 «Вісті ТТБ»
13.40 «Тема дня»
14.10 Радіодень «Модуль знань»
14.50 «Надвечір'я. Долі»
15.45 News: Радіодень «Життя+»
16.08 Д/с «Незвідані шляхи»
17.00 «Вісті ТТБ»
17.10 «До справи»
17.36 Док.фільм
18.31 Д/с «Смаки культур»
18.57 Реклама
19.00 «Вісті ТТБ»
19.22 «Тема дня»
19.48 Д/с «Незвідані шляхи»
20.40 «Вісті ТТБ»

СЕРЕДА
25 квітня

TV-4

06.00 Т.с. „Справа Дойлів“
06.45 Бадьорий ранок
07.00 Провінційні вісті
07.35 Полілог
08.30 Екологічно чисте життя
08.55 Добрі традиції
09.00 Час-Тайм
09.15 Бадьорий ранок
09.30 Неповторна природа
10.00 Т.с. „Справа Дойлів“
10.45 Бадьорий ранок
11.00 Дитяча година

12.10 Музична програма „Гал-кліп“
12.40 Твій дім
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. „У пошуках часу“
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
16.40 „Чарівний ключик“
17.00 Неповторна природа
17.30 Українські традиції
17.55 Добрі традиції
18.00 Т.с. „Справа Дойлів“
19.00 Провінційні вісті
19.30 Наші вітання
20.00 Формула здоров'я
21.00 Наші вітання
21.30 Смачна мандрівка
22.00 Провінційні вісті
22.30 Миська рада інформус
22.35 Оголює бюро знахідок
22.40 Х.ф. „Виверження вулкану“
00.15 Час-Тайм
00.30 Провінційні вісті
01.00 Х.ф. „У пошуках часу“
02.30 Богдана Півненко, концерт у Тернополі
03.30 Провінційні вісті
04.00 Х.ф. „Виверження вулкану“

ТТБ

7.00 «Файний ранок»
9.00 Т/с «Кров і троянда»
13.30 «Вісті ТТБ»
13.40 «Тема дня»
14.10 Радіодень «Модуль знань»
14.50 «Надвечір'я. Долі»
15.45 News: Радіодень «Життя+»
16.08 Д/с «Неповторна природа»
16.34 Д/с «Таємниці підводного світу»
17.00 «Вісті ТТБ»
17.10 «Схеми. Корупція в деталях»
17.36 «Розсекречена історія»
18.31 Д/с «Смаки культур»
19.00 «Вісті ТТБ»
19.22 «Тема дня»
19.48 Д/с «Неповторна природа»
20.14 Д/с «Таємниці підводного світу»
20.40 «Вісті ТТБ»

ЧЕТВЕР
26 квітня

TV-4

06.00 Т.с. „Справа Дойлів“
06.45 Бадьорий ранок
07.00 Провінційні вісті
07.35 Формула здоров'я
08.30 Смачна мандрівка
09.00 Час-Тайм
09.15 Бадьорий ранок
09.30 Неповторна природа
10.00 Т.с. „Справа Дойлів“
10.45 Бадьорий ранок
11.00 Дитяча година
12.10 Соло
13.00 „Молоді таланти“ Б.Івахів та О.Кирилюк
14.10 Х.ф. „Вихід у рай“
15.45 Добрі традиції
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
17.00 Неповторна природа
17.30 Невідома Україна
18.00 Т.с. „Справа Дойлів“
19.00 Провінційні вісті
19.30 Невідома Україна
19.55 Добрі традиції
20.00 Інформаційно-аналітична програма „ХТО, ЯК НЕ МИ“
21.00 Невідома Україна
21.30 Майстер-клас із Н. Філич
22.00 Провінційні вісті
22.35 Х.ф. „Змова“
00.15 Час-Тайм
00.30 Провінційні вісті
01.00 Х.ф. „Вихід у рай“
02.30 Хіт-парад
03.30 Провінційні вісті
04.00 Х.ф. „Змова“

ТТБ

07.00 «Файний ранок»
09.00 Т/с «Кров і троянда»
13.30 «Вісті ТТБ»
13.40 «Тема дня»
14.10 Радіодень «Модуль знань»
14.50 «Надвечір'я. Долі»
15.45 News: Радіодень «Життя+»
16.08 Д/с «Неповторна природа»
16.34 Д/с «Таємниці підводного світу»
17.00 «Вісті ТТБ»
17.10 «Складна розмова»
17.36 Док.фільм
18.31 Д/с «Смаки культур»
19.00 «Вісті ТТБ»
19.22 «Чарівний ключик»
19.48 Д/с «Неповторна природа»
20.14 Д/с «Таємниці підводного світу»
20.40 «Вісті ТТБ»

П'ЯТНИЦЯ
27 квітня

TV-4

06.00 Т.с. „Справа Дойлів“
06.45 Бадьорий ранок
07.00 Провінційні вісті
07.35 Інформаційно-аналітична програма „ХТО, ЯК НЕ МИ“
08.30 Екологічно чисте життя
09.00 Час-Тайм
09.15 Бадьорий ранок
09.30 Неповторна природа
10.00 Т.с. „Справа Дойлів“
10.45 Бадьорий ранок
11.00 Дитяча година
11.50 „Чарівний ключик“
12.10 Музична програма „Гал-кліп“
12.40 Українські традиції
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. „Мій тато, моя мама, мої брати і сестри“
16.00 Провінційні вісті
16.10 Дитяча година
17.00 Неповторна природа

17.30 Майстер-клас із Н. Філич
18.00 Т.с. „Справа Дойлів“
19.00 Провінційні вісті
19.30 Наші вітання
20.00 ТНЕУ - калейдоскоп подій
20.10 Сільський календар
20.40 Твій дім
21.00 Наші вітання
21.30 Єдина країна
21.50 Добрі традиції
22.00 Провінційні вісті
22.35 Х.ф. „Ліфт“
00.15 Час-Тайм

ТТБ

07.00 «Файний ранок»
09.00 Т/с «Кров і троянда»
13.30 «Вісті ТТБ»
13.40 «Тема дня»
15.45 News: Радіодень «Життя+»
16.08 Д/с «Неповторна природа»
16.34 Д/с «Таємниці підводного світу»
17.00 «Вісті ТТБ»
17.10 «Схеми. Корупція в деталях»
17.36 «Розсекречена історія»
18.31 Д/с «Смаки культур»
19.00 «Вісті ТТБ»
19.22 «Тема дня»
19.48 Д/с «Неповторна природа»
20.14 Д/с «Таємниці підводного світу»
20.40 «Вісті ТТБ»

СУБОТА
28 квітня

TV-4

06.00 Про кіно
06.15 Про нас
06.45 Бадьорий ранок
07.00 Провінційні вісті
07.35 Добрі традиції
09.00 Час-Тайм
09.15 Бадьорий ранок
09.30 Єдина країна
10.00 Огляд світових подій
10.30 Зміни свій світ
11.00 Про нас
11.30 Майстер-клас із Н. Філич
12.00 Євромакс
12.30 Х.ф. „Думки сторін“
14.30 Мультифільм
15.00 Дитяче кіно.М.ф.„Конг“
16.30 Дім книги
17.00 Хіт-парад
17.10 Хіт-парад
17.30 ТНЕУ - калейдоскоп подій
18.00 Наші вітання
19.00 Єдина країна
19.30 У фокусі Європа
19.55 Добрі традиції
20.10 Галицький шлягер . Тернопіль
21.50 Х.ф. „Джефферсон в Парижі“
00.10 Час-Тайм
00.30 Х.ф. „Думки сторін“
02.30 У фокусі Європа
03.00 Хіт-парад
03.45 Х.ф. „Джефферсон в Парижі“

ТТБ

07.00 М/с„Принцеса Сіссі“
08.00 «Файний ранок»
09.34 «Енеїда»
13.30 «Edera показ»
13.40 «Тема дня»
14.10 «Розсекречена історія»
15.05 Анонси
15.10 Радіодень «Книжкова лавка. ТОП 7»
16.04 Журтатурна афіша здоров'я людини»
16.35 Х.ф.
18.05 Док.фільм
19.00 «Панорама подій»
19.30 «Тема дня»
19.59 Концерт

НЕДІЛЯ
29 квітня

TV-4

06.00 Х.ф. „Живим“
07.30 Українські традиції
07.45 Бадьорий ранок
08.00 Єдина країна
08.40 Час-Тайм
09.00 Повнота радості життя
09.30 Справжня ціна
09.50 Бадьорий ранок
10.15 Прямая трансляція Божественної Святої Літургії з Архикафедрального Собору УГКЦ м.Тернополя
11.40 Дім книги
12.05 Дитяче кіно.М.ф.„Конг“
13.30 «Чарівний ключик»
14.00 Поліглот зблизья
14.30 Формула здоров'я
15.30 Майстер-клас із Н. Філич
16.00 Інформаційно-аналітична програма „ХТО, ЯК НЕ МИ“
16.55 Добрі традиції
17.00 Вікно в Америку
17.30 Про нас
18.00 Наші вітання
19.00 Провінційні вісті. Тиждень
20.30 Огляд світових подій
21.00 Музична програма „Гал-кліп“
21.30 Єдина країна
22.10 Добрі традиції
22.15 Х.ф. „Моя мама - шпигунка“
23.45 Час-тайм
00.00 Провінційні вісті. Тиждень
00.45 Миська рада інформус
01.00 Огляд світових подій
01.30 Х.ф. „Ліфт“
03.00 Музична програма „Гал-кліп“
03.30 Провінційні вісті. Тиждень
04.15 Х.ф. „Моя мама - шпигунка“

ТТБ

07.00 М/с„Принцеса Сіссі“
08.00 «Школа Мері Попінс»
08.15 «Мистецькі історії»
08.30 «Файний ранок»
09.34 «Енеїда»
13.30 «Edera показ»

13.40 «Тема дня»
14.10 «Розсекречена історія»
15.10 «Букологіки»
15.36 Концерт
16.40 «Фольк-music-діти»
17.20 «Хто в домі хазяїн?»
17.46 «Wise Gow»
18.06 Д/с «Неповторна природа»
18.32 Д/с «Таємниці підводного світу»
19.00 «Розсекречена історія»
19.52 «Візитівки Полтавщини»
20.00 Д/с «Незвідані шляхи»

АНОНСИ
ТИЖНЯ

КОПИ НА РОБОТІ, ІСТУ, Вт, 22:25
Новий комедійний серіал, який покаже життя типового районного відділу поліції. Найбільш кумедні та непередбачувані історії з життя копів! Не пропустіть прем'єру!

ПРИНЦ, ІСТУ, Ср, 23:25
Головний герой - колишній горлозів на ім'я Пол. Коли він був справжньою машиною для вбивств, кілером, який здатен виконати будь-яке замовлення. Після того, як Пол виконує своє останнє замовлення, його мучать докори сумління. Адже його жертвами стали дівчина та її донька, які загинули у вибуху. Після цієї справи Пол зникає. Тепер у нього самого є донька, а він працює звичайним механіком і цілком задоволений своїм новим життям. Одного разу, його дочка, Бет, пропадає і батько починає її пошуки...

СТАРТРЕК, НОВИЙ, Чт, 16:00
Коли Нерон з планети Ромул прийшов і з майбутнього, щоб помститися Федерації, конкуренти Кірк і Спок були змушені об'єднатися, щоб не дати йому зруйнувати все, що їм дороге.

ПРИМАРНИЙ ПАТРУЛЬ, ІСТУ, Сб, 17:00
Нік Уолкер звичайний поліцейський, який був в убитий власним продажним напарником, потрапляє в департамент «R.I.P. - Спочивай з миром», де він може обрати власну подальшу долю: відправиться в пекло на спокутування гріхів або відслужити 100 років в примарному патрулі, щоб просто відпрацювати їх. Нік обирає другий варіант та потрапляє в напарники досвідченого отримуючого копа на ім'я Рой, який помер ще в 19 столітті. Разом поліцейські-привиди починають розслідування по факту підготовки можливого теракту-апокаліпсису...

ПРИЗНАЧЕННЯ, ІСТУ, Нд, 22:15
За сюжетом, в недалекому майбутньому відкрито спосіб мандувати крізь час. «Патруль часу» - це урядова організація, створена цією винаходом машини часу для служби в патрулі злочинів минулого. Найдосвідченіший агент патруля провів чимало успішних операцій, але всі його спроби зупинити терориста, який влаштує серію вибухів по всьому світу, закінчуються провалом. Коли його ліміт безпечних переміщень добігає кінця, аванта відправляють на його останнє задання. Він повинен завербувати для служби в патрулі людини з химерною фізіологією і біографією, у якого два імені - Джейн і Джон...

Афіша

Тернопільський академічний обласний український драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка
м. Тернопіль, бульвар Т. Шевченка, 6

21.04. (субота) — «Рятуйте, мене женять», комедія.
Тривалість — 1 год. 20 хв.
22.04. (неділя) — «Гуцулка Ксеня», музична комедія.
Тривалість — 3 год.
25.04. (середа) — «Гормон кохання, або Тестостерон», відверта комедія.
Тривалість — 2 год. 20 хв.
26.04. (четвер) — «Тітка Чарлі», трагедія. Тривалість — 2 год. 20 хв.
Початок вечірніх вистав о 19:00.
Для дітей
22.04. (неділя) — «Кришталева туфелька», музична казка.
Тривалість — 1 год.
Початок о 13:00.

Тернопільський академічний обласний театр актора і ляльки
м. Тернопіль, вул. Січових Стрільців, 15

22.04. (неділя) — «Ріпка, або Казка на городі», весела казка-гра.
Тривалість — 50 хв.
Початок о 12:00, 14:30.
Ціна квитка — 25 грн.

Палац культури «Березіль» ім. Леся Курбаса
м. Тернопіль, вул. Миру, 6

22.04. (неділя) — «Kvitka: Два кольори», концерт Оксани Мухи. У програмі — найкращі пісні із репертуару Квітки Цісик, які звучатимуть як у автентичних, так і в оригінальних аранжуваннях.
Початок о 18:00.
Ціна квитка — від 80 грн.

Тернопільська обласна філармонія
м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 11

22.04. (неділя) — концерт найкращих студентів з нагоди святкування 60-річчя Тернопільського музичного училища імені С. Крушельницької. Головний диригент — заслужений діяч мистецтв України Мирослав Кріль.
Початок о 17:00.
Ціна квитка — від 40 грн.

Наше кіно

Українські історичні фільми, якими можна пишатися

«Незламна», 2015

У центрі сюжету — історія видатної жінки-снайпера Людмили Павличенко.
Ні секунди не роздумуючи, 25-річна дівчина пішла захищати свою країну.
Літературною основою картини стали мемуари Людмили Павличенко. Фільм починали знімати на території Криму, однак відомі події на півострові змусили знімальну групу шукати нову локацію. Нею стала кіногенічна Одеса та її мальовничі околиці. Картина, яку показали на кінофестивалі в Пекіні, отримала кілька премій відомих кінофестивалів СНД.

«Жива», 2016

Дія історичної драми розгортається в повоєнний час. На тлі неймовірно мальовничих Карпат, своєрідного рау земного, розгортається трагічна історія Ганни Попович, у якій переплітаються героїзм, любов і зрада.
Дівчина народилася з надзвичайним даром — вона чує голоси і бачить віщі сни. Ховаючись від переслідувань чекістів, Ганна потрапляє в табір бійців Української повстанської армії (УПА). Її дар передбачення змінить долі багатьох.

Стрічка створена на основі реальних подій. Драма «Жива» стала повнометражним дебютом режисера Тараса Химича. Цікаво, що для виконання головної ролі, Ольги Комановської, фільм став першим досвідом в кіно.

Подільське
СЛОВО

Засновники: Тернопільська районна державна адміністрація, Тернопільська районна рада.
Свідоцтво про державну реєстрацію: СТ №186 від 31.10.1995 р.
Директор
Наталія ЧаПРАК 528830
Бухгалтерія, довідки 528830
Журналісти
Лілія КУЛЕНИЧ
Верстка: Іван Юзьків, Уляна Балагура
Адреса редакції: 46002, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.
Email: podilske_slovo@ukr.net
Розрахунковий рахунок:

26003250972001 ТФ КБ Приватбанк міста Тернопіль, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351.
Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не підлягають рецензуванню і поверненню.
© — політична реклама
Передплатні індекси: 61357 для фізичних осіб, 23491 для юридичних осіб.
Тираж: 4 145. Зам. № 297.
Ціна: 3 грн.
№16 (5275) від 20.04.2018 р.
Відповідальний за випуск: Уляна Балагура.
Віддруковано: ТОВ "Поділля-Тер", м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28, тел. (0352) 52-27-37.

НЕДІЛЯ
29 КВІТНЯ

UA: ПЕРШИ

06.00 М/С «Чорний Джек».
06.30, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно!
07.00, 08.00, 09.00, 21.00, 01.00, 05.15, 03.00 Новини.
09.30 Х/ф «Клара і Франциско».
11.25, 13.50, 15.50 Телепродаж.
11.40 Д/С «Двоколісні хроніки».
12.10 Перший на селі.
12.40 Енеїда.
13.10 Країна на смак.
14.20 Фольк-music.
15.20, 03.35 Д/С «Спадок на кінчик пальців».
16.15 Д/С «Щоденники комах».
16.30 Д/С «Неповторна природа».
17.05 Т/С «Спаська легенда».
20.00 Д/С «Як працюють міста».
21.35 Програма з Майклом Шуром.
22.15 Букологіки.
22.45 Д/С «Bagasi - японські смаколики».
23.30 Д/С «Цікаві чудеса».

учасників
вчення-2018

00.40 Д/с «Незвичайні культури».
01.10 Д/с «Музична одісея Аріан. Шоу».
02.05 Д/с «Смаки культур».
04.00 Д/с «Мистецький пульс Америки».
05.00 Д/с «Орегонський путівник».

1+1

06.10 «ТСН».
07.05 «Українські сенсації».
08.00 «Сінданок. Вихідний».

«Мама і вагітні».

09.50 «Поверніть мені красу».
11.25, 12.25, 13.25, 14.25, 15.30,
16.40 «Світ навиворіт 8».
17.45 Х/ф «8 перших побачень».
19.30, 05.00 «ТСН-Тиждень».
21.00 «Голос країни 8».
00.15 Х/ф «Хроніка».
01.55 «Світське життя».

ІНТЕР

06.00 М/ф.
06.40 «Великий бокс. Айзек Доббо

«...алий проект».

09.00 «Чотиємо разом».
10.00 «Орел і решка. Морський сезон».
11.00 «Орел і решка. Перезавантаження. Америка».
12.10 Х/ф «Розсіяний».
13.50 Х/ф «Близунок».
16.00 Х/ф «Іван Васильович змінює професію».
18.00 «Крутіше за всіх».
19.00 «Подорожниця».
20.30 Т/с «Східні солодощі».

»

ICTV

07.15 Т/с «Код Костянтина».
09.05 Т/с «Відділ 44».
12.45 Факти. День.
13.00 Х/ф «Анаконда».
14.20 Х/ф «Термінатор 4: Нехай
прийде спаситель».
16.20 Х/ф «Термінатор 5: Генеза».
18.45 Факти тижня. 100 хвилин з
О.Соловоя.
20.35 Х/ф «Примарний патруль».
22.35 Х/ф «Пригоди...

«Морська поліція»

СТБ

05.50 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія».

07.50 Як вийти заміж.

09.00 Все буде смачно!

10.15 Караоке на Майдані.

11.20 Хата на тата.

15.10 Х/ф «Джентльмени удачі».

17.00, 23.35, 23.50 Я соромлюсь свого тіла 5.

19.00 Битва екстрасенсів 18

H 3a BCIX.

НОВИЙ КАНАЛ

03.00 Зона ночі.
05.00 Стендап-шоу.
05.45, 07.05 Kids' Time.
05.50 М/с «Драconi. Перегони безстрашних».
07.10 М/ф «Мадагаскар 2».
08.50 Х/ф «Стартрек».
11.10 Х/ф «Стартрек: Відплата».
14.00 Х/ф «Черепашки-ніндзя».
16.00 Х/ф «Апокалипсис».

«Трансформе
«Трансформе

00.00 Х/ф «Чужі на районі».	НТН
06.55 Т/с «Нероби».	
11.30 Х/ф «Розслідування».	
12.50 Х/ф «Прощальна гастроль «Артиста».	
14.25 Х/ф «Сангам».	
17.00 Х/ф «Бомж».	
19.00 Х/ф «Два капітани».	
23.00 Х/ф «Друге кохання».	

УКРАЇНА

06.50 Сьогодні.
07.45 Зоряний шлях.
08.50 Т/с «Інша я».
12.50 Т/с «Відчайдушний
домогосподар».
17.00, 21.00 Т/с «Замкнуте коло».
19.00, 02.40 Події тижня з Олегом
Панютюю.
20.00 Головна тема.
23.00, 02.00 Т/с «Найщасливіша».
01.30 Телемагазин.
03.30 Історія одного злочину 2.

Вітаємо!

Колектив Великобerezовицької селищної ради, депутатський корпус, члени виконавчого комітету вітають з днем народження депутата селищної ради **Петра Васильовича КОПИЛЬЦІВА**.

*Хай обминають вас тривоги,
Хай Бог дасть щастя на путі,
Хай світла, радісна дорога
Щасливо стелиться в житті.*

Колектив СПП «Мричко» щиро вітає з днем народження тракториста **Анатолія Миколайовича ПАРТУТУ**.

*Бажаємо життя прожити
Без сліз, без горя, без біди.
Нехай воно щасливим буде
Сьогодні, завтра і завжди!*

Педагогічний колектив Великобerezовицької ЗОШ І-ІІІ ступенів вітає з днем народження вчителя хімії та основ здоров'я **Наталію Мирославівну ПРОЦІВ** і вчителя математики і інформатики **Лідію Володимирівну ВОЛОДАТКО**.

Від усього серця бажаємо вам виконання всіх бажань та здійснення мрій! Нехай успіхи, сапутні натхнення стануть постійними супутниками. Нехай голова крутиться тільки від надлишку захоплення, енергії і щастя. Щоб вас завжди оточували радісні і щирі посмішки вихідних рідних.

Працівники відділу культури Тернопільської РДА, районного будинку культури та районна організація профспілки працівників культури щиро вітають з днем народження директора будинку культури с. Ігровиця **Юліо Леоніду ЧУПИК**.

Бажаємо бути життєрадісною, веселою, світитися від щастя. Нехай кожен день дарує безліч незабутніх миттєвостей, оточують тільки приємні люди і збуваються всі заповітні бажання.

Щирі вітання з нагоди дня народження надсилаємо депутату Тернопільської районної ради **Арсену Ігоровичу ЧУДИКУ**.

*Нехай завжди Вам всміхається доля,
Несуть тільки радість з собою роки,
Хай щастя й здоров'я не зрадять ніколи,
Хай збуваються мрії, бажання й думки.*

З повагою — депутатський корпус, колеги та друзі.

Колектив Тернопільської районної ради, колеги та друзі щиро вітають з днем народження начальника загального відділу Тернопільської районної ради **Олену Анатоліївну ФЕРЕНЦ**.

*Хай над Вами небо буде завжди чистим,
Радісно – на серці, повно – на столі.
Щоб були завжди Ви дуже та здорові,
А душею й серцем вічно молоді!*

Колектив ДНЗ «Світ малечі» с. Ігровиця щиро вітає з днем народження музичного керівника **Юліо Леоніду ЧУПИК**.

*На довгий вік, на многії літа,
На шану від людей, тепло родинне,
Стелися, доле, крізь усе життя
Лише добром для доброї людини.*

Педагогічний колектив Великоглибочецької ЗОШ І-ІІІ ст. ім. Я. Стецька вітає вчителя математики **Людмилу Теодозіївну КВАС**, соціального педагога **Любу Романівну КОПАЧ**, вчительку початкових класів **Ірину Ярославівну ЯНКАУСКАС**, технічного працівника **Наталію Володимирівну МАРИНОВИЧ**.

*Хай доля вам щастя багато дає,
Зозуля сто років життя накує.
Достатку — у будні, в свята — подарунків,
Гарних подій, доброти, поцілунків*

Оголошення

Почапинська сільська рада проводить громадське обговорення щодо можливого добровільного об'єднання територіальних громад, яке відбудеться 29.04.2018 р. о 16 год. в приміщенні БК с.Забойки Тернопільської області.

Довжанська сільська рада Тернопільської області повідомляє, що 29 квітня 2018 року о 13 год. в приміщенні Довжанківської ЗОШ будуть проводитись громадські слухання щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проекту містобудівної документації с. Довжанка.

Колектив НВК "Довжанківська ЗОШ І-ІІІ ст.-ДНЗ" щиро вітає з днем народження заступника директора з навчально-виховної роботи **Олену Данилівну ТВЕРДОХЛІБ** та практичного психолога **Тетяну Іванівну БЛОХІНУ**.

*Незабутніх вражень, щасливих подій,
Здійснення задумів, втілення мрій!
Хай прекрасним цвітом шлях життя
Рясніє,
Справджуються завжди заповітні мрії.*

Іменинники Тернопільського районного територіального медичного об'єднання — лікар загальної практики-сімейний **лікар Володимир Євгенович МАЦЕЛЮХ**, лікар-стоматолог **Володимир Ігорович БОЙКО**, лікар з медицини невідкладних станів **Галина Степанівна ЗАКЛІНЮК**, сестра медична **Лідія Іванівна СЕМИРКО**, лікар загальної практики-сімейний **лікар Ореста Миколаївна КОРОЛІЙ**, молодша медична сестра (санітарка палатна) **Галина Михайлівна СПІВАК**, завідувач ФАПу **Наталія Павлина ПРОЦІВ**, лаборант (медіцина) **Оксана Володимирівна ЛОТОЦЬКА**, молодша медсестра **Світлана Василівна КІЗИМА**, завідувач ФАПу, фельдшер **Уляна Яківну Леся Зиновіївна ЗЕНЕВИЧ**, молодша медична сестра **Надія Йосипівна БУЧКОВСЬКА**.

*Хай життя буде кризь: на роботі, в родині,
Щоб радісний настрій у серці не згас,
Все світле і гарне, що треба людині,
Нехай неодмінно приходить до вас!*

Учасники церковного хору села Великий Глибочок щиро вітають з днем народження отця **Михайла ВІНТОНЮКА**.

*Хай на життєвій Вашій довгій ниві
Росте зерно достатку і добра,
Щоб Ви були здорові і щасливі,
Щоб доля тільки світлою була.*

Педагогічний колектив Острівської ЗОШ щиро вітає з днем народження вчителя початкових класів **Оксану Іринівну ДАЦКО**.

*Творчого вогнику, віри й наснаги,
Щедрості серця, людської поваги.
На довгих стежках Вашої ниви
Будьте завжди Ви здорові й щасливі!*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з днем народження соціальних робітників смт Великі Бірки **Ірину Михайлівну КРИЦАЮ** та с.Соборне **Надію Іванівну ПИРЗУ**.

*Вас з днем народження щиро вітаємо,
Щасливої долі й здоров'я бажаємо,
У справах успіхів і процвітання,
І щоб збувались усі побажання!*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з днем народження завіділлення організації надання адресної грошової та натуральної допомоги **Марію Михайлівну БИРДУ**.

*Здоров'я, радості, везіння,
Натхнення, миру і терпіння.
Кохання, щастя та надії,
І щоб збулися заповітні мрії!*

Працівники Фонду комунального майна у Тернопільському районі щиро вітають з днем народження начальника **Арсена Ігоровича ЧУДИКА**.

*Бажаємо здоров'я, сонця у зеніті,
Любові, доброти і щастя повен дім,
Нехай у серці розкошує літо
І соняхом квітне золотим.*

Оголошення

Про результати конкурсного відбору експертів для визначення експертної грошової оцінки земельних ділянок

16.04.2018 року у приміщенні Тернопільської районної державної адміністрації відбулося засідання Комісії з визначення на конкурсних засадах суб'єктів оціночної діяльності на проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок несільськогосподарського призначення:

— земельної ділянки, загальною площею 0,6223 га, для обслуговування будівлі насосної станції та інших будівель за межами населеного пункту с.Шляхтинці;

— земельної ділянки, загальною площею 0,19 га, для обслуговування викуплених приміщень та споруд АЗС за межами населеного пункту на території Чистилівської сільської ради.

За результатами засідання Комісії конкурси визначили таким, що не відбувся та було прийнято рішення про проведення повторного конкурсу.

04.05.2018 року о 10 год. у приміщенні Тернопільської районної державної адміністрації, за адресою: Майдан Перемоги, 1, м. Тернопіль (ІІІ поверх, Малий зал, контактний телефон (0352) 43-60-64; 43-59-30), буде проведено конкурсний відбір експертів для визначення експертної грошової оцінки:

— земельної ділянки, загальною площею 0,6223 га, для обслуговування будівлі насосної станції та інших будівель за межами населеного пункту с. Шляхтинці;

— земельної ділянки, загальною площею 0,19 га, для обслуговування викуплених приміщень та споруд АЗС за межами населеного пункту на території Чистилівської сільської ради.

Експертам, які бажають взяти участь в оголошеному конкурсі, необхідно подати до Тернопільської районної державної адміністрації, у термін до 27.04.2018 року, наступні документи:

- заяву;
- копії завірених належним чином установчих документів учасника конкурсу;
- копії завірених належним чином документів, що підтверджують кваліфікацію працівників, які залучаються до виконання оцінки;
- копію, завірнену належним чином, кваліфікаційного свідоцтва оцінювача, виданого у встановленому законом порядку;
- матеріали, в яких відображається досвід проведення незалежної оцінки земельних ділянок;
- пропозиції учасника конкурсу щодо вартості виконання робіт відповідно до калькуляції витрат, пов'язаних із виконанням робіт, а також строк виконання робіт з експертної оцінки земельної ділянки (подаються у запечатаному конверті).

Білецька сільська рада Тернопільського району Тернопільської області повідомляє про проведення громадських слухань щодо добровільного об'єднання територіальних громад.

- 21 квітня 2018 року о 16 годині в клубі с. Біла на вулиці Крушельницької, 49;
- 27 квітня 2018 року о 16 годині в приміщенні Білецької сільської ради на вулиці Мазепи, 27, с. Біла.

Телефон для довідок 29-98-93.

Байковецька сільська рада проводить громадські обговорення містобудівної документації "Детальний план території земельної ділянки для будівництва та обслуговування індивідуального житлового будинку, господарських будівель і споруд, площею 0,1634 га в селі Байківці Тернопільського району Тернопільської області" (земельна ділянка **гр. Луцька М.К.**).

Громадські слухання відбудуться 21 травня 2018 року о 15:00 год. у приміщенні Байковецької сільської ради за адресою: Тернопільська область, Тернопільський район, с. Байківці, вул. Січових Стрільців, 43.

Повідомляємо, що 22 травня 2018 року о 12 годині у **Смиковецькій сільській раді Тернопільського району Тернопільської області** будуть проведені громадські слухання щодо детального плану території формування земельних ділянок для будівництва та обслуговування станції технічного обслуговування транспорту у с. Сміківці, площею 0,2030 га (кад. номер 6125287500:02:001:1817) та 0,1000 га (кад. номер 6125287500:02:001:1707).

Замовником розроблення детального плану є Смиковецька сільська рада в особі **гр. Кучіри І. Д.** Розробник детального плану — ФОП Омелян М. А. Ознайомитися та подати пропозиції можна з 20. 04. 2018 р. по 21.05. 2018 р.

Великогаївська сільська рада проводить громадське обговорення містобудівної документації «Детальний план території для будівництва індивідуального житлового будинку, господарських будівель і споруд в с. Великі Гаї Тернопільського району Тернопільської області» (земельна ділянка **гр. Коза Б.І.**)

Громадське слухання відбудеться 11.05.2018 року об 11 год. у приміщенні Великогаївської сільської ради за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Великі Гаї вул. Галицька, 44Г.

Острівська сільська рада Тернопільського району (вул. Кордуби, 63) проводить конкурс суб'єктів оціночної діяльності на проведення експертної оцінки земельної ділянки, площею 0,2540 га, — землі для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної машинобудівної та іншої промисловості за адресою: с. Острів, вул. В. Ярмуша, 188а, Тернопільський район. Документи приймають у приміщенні сільської ради. Довідки за тел. 29-17-75.

Великоглибочецька сільська рада оголошує конкурс на визначення юридичної особи для виконання нормативно-грошової оцінки землі на території Великоглибочецької сільської ради. З пропозиціями звертатися за адресою: 47703, с. Великий Глибочок, Тернопільський р-н Тернопільської обл., вул. Середній Десяток, 12, Великоглибочецька сільська рада. Телефон для довідок 29-54-83.

Великобірківська селищна рада оголошує конкурс з призначення управителя багатоквартирних будинків на території Великобірківської селищної ради.

За детальною інформацією звертатися за тел. 49-23-60 та на офіційний веб-сайт Великобірківської селищної ради за посиланням: <http://v-birky.rada.org.ua/ogoloshennya-15-26-00-21-12-2016>

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АГРОКОМПАНІЯ ПРИКАРПАТТЯ» має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для об'єкта: Адмінбудівля за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Забойки, вул. Шевченка, 1; тракторна бригада, склад ПММ за адресою: Тернопільська обл., Тернопільський р-н, с. Забойки, вул. Шевченка, 82.

Для опалення приміщень адмінбудівлі і будівлі тракторної бригади встановлені печі опалювальні.

Склад ПММ - приймання, зберігання та використання палива для заправки власного транспорту, що використовується при веденні сільського господарства.

Зберігання нафтопродуктів здійснюється в наземних резервуарах: резервуар ємністю 24 м³

(50 м³/рік бензину) – 1 шт.; резервуари загальною ємністю 107,8 м³ (700 м³/рік дизпалива) – 2 шт.

Заправка транспорту нафтопродуктами здійснюється двома паливно-роздавальними колонками.

Зауваження приймають адміністрація; 46018, м. Тернопіль, майдан Перемоги, 1; т/ф (0352)43-59-30; e-mail: admin@trda.gov.te.ua.

Снівчуття

18 квітня 2018 року завчасно пішов з життя лікар – хірург, колишній завідувач хірургічного відділення Ротислав Євгенович. Він прожив 68 років, 39 із яких віддав служінню медицині. Талановитий хірург, який врятував життя, повернув здоров'я тисячам пацієнтам та виховав плеяду хірургів.

Народився 30.04.1950 року в місті Тернопіль. По закінченні загальноосвітньої школи вступив до Тернопільського державного медичного інституту. Ви-

явив себе як здібний, талановитий студент. Трудову діяльність почав лікарем-хірургом у Збаразькому, а згодом Тернопільському районах. З 1993 по 2005 рік працював на посаді головного хірурга, завідувача хірургічного відділення Тернопільської ЦРЛ.

Висловлюємо щирі співчуття родині покійного, поділяємо їх горе. Розуміємо гіркоту втрати всіх, хто знав, любив і поважав Ростислава Євгеновича.

Хай земля вам буде пухом, Ростиславе Євгеновичу. Панахида відбудеться 20 квітня о 19 год. в будинку скорботи, похорон - 21 квітня о 14 год.

Колектив хірургічного відділення.

Життя як воно є

Не дочекався...

— Васильку, візьми мене на Великдень додому, візьми мене, синку. Я притулюся десь у куточку, до рота прикладу хустинку, щоб не кашляти, і перебу-
ду кілька днів у рідній хаті, де і стіни лікують. Я тут не витримаю.
— Ви, тату, як мала дитина. Тепло вам, чисто, їсти маєте що, ще щось із дому привезу, ліки куплю.

— Я не хочу їсти, Васильку, я вже рік не був удома, — старий Петро намагається зазирнути синаві в очі. — Я сам залишився в палаті, всіх забрали додому.

— Ну добре, добре, до свят ще чотири дні, якось буде. Василь відвернувся до вікна, а втішений Петро почав ходити палатою, розповідаючи синаві, що йому вже набагато краще. Залишившись наодинці, припав поглядом до вікна. Весна... Плакучі верби, які хтось посадив на лікарняному подвір'ї, розпустилися і зазеленіли. Всюди так тихо.

— Усе-таки не всіх забирають рідні на свята, залишаються важкохворі й ті, в кого нікого немає. Самотність знову почала огортати Петра і несамовито стискати у грудях. — Як то витримати ще чотири дні? Коли приїду додому, одразу піду на цвинтар до Марії. О Маріє, серце моє розривається від згадки, що тебе немає. Легенькі хмаринки плывуть і плывуть синім небом, то скупчуються, то бліднуть і раптово губляться у безмежжі. Білі покривала на лікарняних ліжках, запах ліків і тиша, що несамовито гнітить, обезкровлюють душу, що рветься на рідне подвір'я, де з'явився первоцвіт.

— Завжди, Боже, поверни мене додому, там шумить сосна коло хвіртки і від смутку за мною сивіє Марїїна могила, поверни мене на день-два, а тоді роби зі мною, що хочеш, — шепоче Петро, задихаючись від кашлю.

— Віруно, я привезу тата на свята додому, — Василь благо-
гально зазирнув у дружинині очі, спробувавши обійняти її за плечі.

Віра нервово повела плечем і вивільнилась з обіймів. — Ти добре знаєш, що твій тато хворий на туберкульоз і може заразити всю родину.

— Але ж лікар казав, що він давно не виділяє туберку-
льозних паличок. Тож не становить небезпеки для людей, які його оточують.

— Ти віриш лікарям? Я взагалі вже нікому і нічому не вірю. Ті медики тепер нічого не розуміють. Хіба лікар убо-
ліває за нас? Більше хворих — більше грошей. Чи ти хочеш нас приректи на вічну недугу та загибель? Віра змовкла і до вечора не відізвалася до Василя жодним словом, а вночі довго плакала, жалібно промовляючи, що Василь її не любить. Він пригортав дружину до грудей, цілував мокре від сліз обличчя, просив пробачення і вкотре повторював, що нічого з батьком не станеться, якщо перебуває свята в лікарні.

У суботу Петро не відходив од вікна. З болем дивив-
ся на сонце, що пересувалось небом, і на листочки, що зав'язувалися у бруньках, на зелені паростки трави, що тягнулися до світла, і на гарних молодих лелек, які круж-
ляли високо-високо.

— До вечора ще далеко, ти приїдеш, синку, по мене, приїдеш, Васильку. Десь у церкві Плащаницю прибрали. Марія з п'ятниці на суботу завжди всю ніч сиділа біля Плащаниці.

— За що Тебе, Ісусе, розп'яли? — промовив Петро голо-
сно. — За наші гріхи, за наші, а не за Твої, бо Ти був без-
грішний. Безгрішний, а помер у такий страшний спосіб, щоб нас, грішних, урятувати. Які нелюдські муки Ти тер-
пів. Прости мені, що розхлюпоюся із жалю, і не залишай

мене самого, не залишай мене. Я чув, як лікар казав синаві, що дозволяє взяти мене на кілька днів додому, що я вже не заразний.

Сонце почало хилитися до заходу, посилаючи останні промені на молоді крони. Принесли вечерю — молочну кашу, чай і шматочок хліба.

— А вас чому додому не забрали? — немолода жінка, яка принесла їжу, співчутливо подивилася на хворого. Не від-
повів, бо жаль стиснув спазмом горло. Коли вона через де-
який час зайшла забрати посуд, то побачила, що він до їжі не доторкнувся. Важко зітхнувши, понесла все до кухні. Петро на мить відчув присутність в палаті Марїїного духу. Це відчуття було таке сильне, що він мало не знепритом-
нів. У грудях запекло, світ якось дивно хитнувся, а погляд не міг покинути плакучої верби, що так журливо опустила свої прекрасні розквітлі віти. Притулився гарячою щогою до холодної подушки і так пролежав до ранку, не заплю-
щивши очей. Місяць зазірав у велике вікно, то ховаючись за хмарами, то виринаючи з-за них, кидав свій холодний відблиск на біде, змучене хворобою обличчя та на сухі блискучі очі, в яких залягла невсильна туго.

Раненько на Великдень Василь із Вірою та восьмиріч-
ним Ромчиком пішли до церкви. Після Служби Божої хотів їхати до лікарні, але приїхала в гості Вірина рідня. До вечора сиділи всі за багатим святковим столом, вітаючи одне одного з Воскресінням, співали "Христос Воскрес!", а також веселили українських гаївок. Василь відчув у грудях такий невеселим смутком, що не витримав і вийшов на-
двір. У церкві дзвонили на честь свята, а смуток перерос-
тав у страшний душевний біль, що ятрив серце. Згадав, як колись, саме на Великдень, десятирічним хлопчиком ле-
жав після операції на апендицит у реанімаційному відді-
ленні. До нього нікого з рідних не впускали, то тато весь день простояв під вікном. Він усміхався до Василька кризь слюзи, ліпив з пластиліну тваринку і показував йому. Лі-
кар відганяв тата від вікна, він відходив, знову повертав-
ся і стояв доти, доки Василько не заснув. Прокинувшись наступного дня на світанку, хлопчик знову побачив тата, який зазірав у вікно. Дотепер не знає, де тоді ночував батько...

Відпровадивши гостей, сумно сидів ще близько годи-
ни, а потім ліг спати. Та заснути не міг. Віра горнулася до нього, цілувала й гаряче шепотіла, що кохає його.

Вранці, готуючи для батька сумку з їжею, поклати туди найсмачнішу ковбасу, найдорожчі цукерки і кілька най-
кращих мандаринів. Відчував себе таким спустошеним, що майже не чув її слів. У лікарні був вражений тишем, що залягла в коридорах. Не став дочікуватися ліфта, побіг сходами на сьомий поверх. Батькове ліжко було порожне, лише пружини чорніли, різко контрастуючи з білизною застелених ліжок. Ледь переставляючи важкі ноги, підій-
шов до чергової медичної нестри. Не чекаючи запитання, вона тихо промовила, що ніхто такого не очікував. Широ-
кий інфаркт розірвав батькове серце саме на Великдень.

— Робили все можливе, але, на превеликий жаль... — і замовкла...

Народні прикмети

Сійся, родися...

Згідно з народними при-
кметами, коли з'являються
проліски, розпочинають
оранку городів. Поява пух-
настих котиків на вербі озна-
чає, що час сіяти салат, ранню
редьку та капуста. Із квітнів
у цей час висаджують мар-
гаритки, люпин, однолітні
флокси, запашний горошок.

Як тільки покритесь пух-
настими суцвіттями ліщина,
можна сіяти редиску і шпи-
нат, із квітнів — нагідки, во-
лошки і мак.

Моркву висівають, коли
зацвіте осика.

Зацвілі нарциси — виса-
джують розсаду ранньої ка-
пусти, сіють горох і буряки.

Листочки дуба розпусти-
лися — заморозків більше
не буде. Тож настав час для
посіву теплолюбних культур
— квасолі, кабачків, огірків і
гарбузових.

Зацвіли черемха і глід —
сіють кукурудзу, соняшник,
садять пізні сорти картоплі.

«Запалив» свічки каштан,
цвіте горобина і духмяніє
бузок — можна сміливо ви-
сіяти огірки і помідори, жу-
цю та баклажанів у відкритий
грунт.

Зацвіли півонії — сіють ка-
вуни, дині.

Розпусяються вишні —
сіють кріп.

Лопаються сережки у бе-
рези — час сіяти хліб.

Найпізніший термін посіву
вівса — коли цвітає яблуні.

Горобина зацвітає — мож-
на сіяти огірки і помідори.

Цвітіння калини нагадує,
що треба садити огірки і по-
мідори, гарбуз, патисони.

Закувала зозуля — сіють
льон.

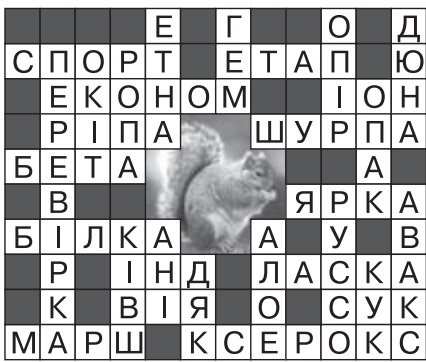
До речі, у давнину почат-
ком весни городники вважа-
ли день, коли зацвітає мати-
й-мачуха. Саме від цього
дня і відраховували час для
початку весняних польових
робіт. На 11-й день білили де-
рева, згрібали опале листя,
саджали саджанці фруктових
дерев. На 14-й — починали
обробляти ґрунт, готувати
грядки. На 23-й — можна
було сіяти і садити ранні
овочі: цибулю, буряки, ріпу,
петрушку, моркву, горох, ре-
дису, редьку. Через 30 днів
саджали ранню картоплю.
Якщо ж мати-й-мачуха зацві-
те раніше Благовіщення (7
квітня), то посадки картоплі
краще відкладати до цвітіння
черемхи. Існує ще одне пере-
вірене віками правило: кар-
топлю садять не раніше, ніж
розпуститься листя на бере-
зі, але не пізніше, ніж зацвіте
черемха. Не бажано її садити
у середу та суботу — буде
псуватися.

А ось соняшники краще
садити саме в суботу, до схо-
ду сонця або після його за-
ходу.

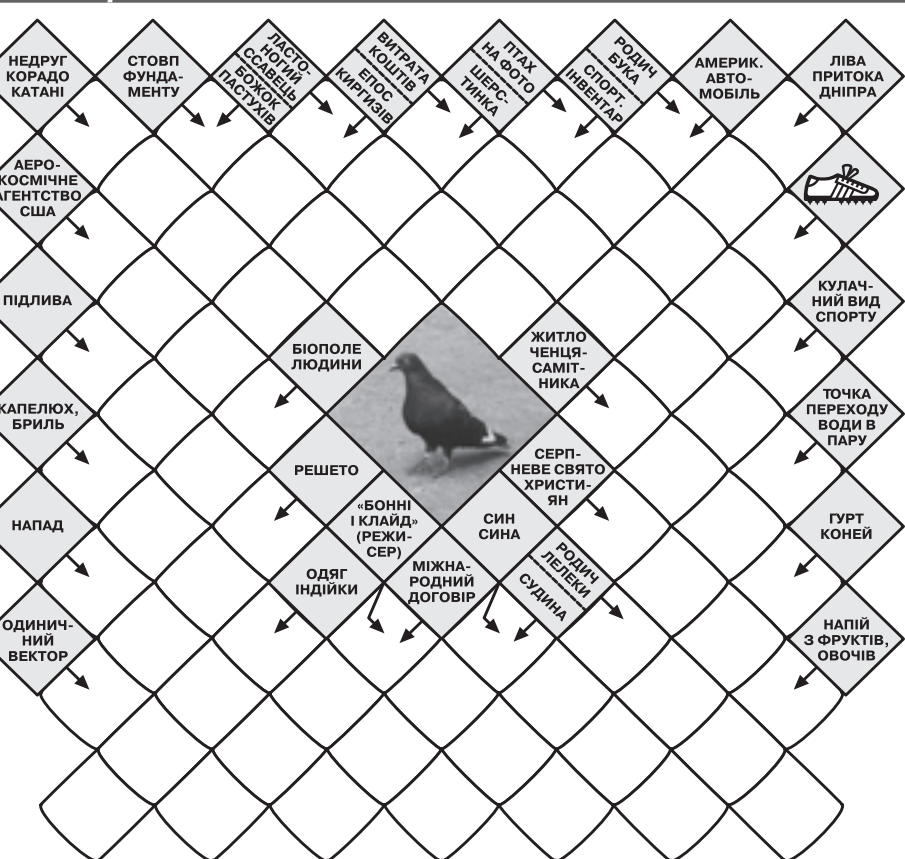
Гарбуз краще садити у ві-
второк.

Горох краще сіяти на сві-
танку, наприкінці квітня і на
початку травня.

Відповіді на
сканворд
№15 від
13. 04. 2018 р.

Сканворд

Усміхніться

Галицькі маму дуже люблять свої домівки

Кожного Божого дня вони ведуть постійну вахту,
пильнуючи свої обійстя і володіння, мобілізують і за-
лучають до цієї священної місці дітей та чоловіків,
попри їх кволі протести. Замітають, миють, пу-
цують, фарбують, витирають, перебирають і вискла-
дують, аж поки не заблищить так, що можна причесатись.

Сили до своїх хат у галичанках
стільки, що вони постійно му-
сять щось робити, щоб вона не
розірвала їх середини, як зуби в
гризунів, котрі постійно рос-
туть, і ті мусять вічно щось
гризти, щоб їх сточувати.

Для галичанки нема гіршо-
го, коли дочка капарниця. Хай би вже навіть пила чи
шо, але щоб в хаті все було гарно покладено, і то
легше. Таємне мистецтво підкаєт покладати руш-
ників і футболок, коли відкриваєт шафку, і там ніби
3-D дизайнер нагенерував текстур, що аж страшно
витягувати щось — воно безнадійно вже втрачене.
Мало хто із сучасних юних здатен повторити таку
магію.

Галицька мама одночасно жонглює десятком ре-
чей — чашки, пательні, сорочки, шкарпетки, чайник,
рушник, віник, щоденник. Навіть коли вона просто
проходить по кімнаті, то у її фарватері стає чисті-
ше і впорядкованіше. Вона знає, як дати раду всьому,
бо веде сеанс одночасної гри зі всім, що відбувається

в неї вдома, тримає в голові всі ходи і комбінації. Де
що підправити, там перетягти, тут вариться, там
печеться, тут серіал одним оком, там через вікно
крикнути, щоб кльоцок малий зліз з дерева, бо ше
впаде, зараза така.

Думаю, якщо в майбут-
ньому вчені навчаться про-
никати в ментальність лю-
дини, то у психотерапевтах
з їх довготривалими візита-
ми потреба відпаде. Гали-
цька мама зайде в голову, за 15
хвилин покладе всі слоїчки
на місце, повитирає пилюку,
витріпає життєві доріжки

і поставить на кухонний стіл гілочку бузково, щоб
гарно пахло. І поправить коміречко.

Приходячи у гості до своїх сучасних і по-хорошому
легководних дітей, вони цимчасом совають речі на
місце, миють посуд і складають іграшки. Бо це дія
вже напівавтоматична.

Може, тому ми і вирости вже такими трохи без-
толковими, бо бачили ідеал і навіть не намагаємось
його досягти, розуміючи нереальність цієї задачі. Але
все ще багато з нас не годні заснути з непомитим
посудом у мийці, котрий виє з кухні, як собака Баскер-
вілів і кличе.

І ми йдемо. Бо що би мама на то сказала?

Володимир ГЕВКО.

Футбол | Особистості

Правила життя Джона Террі

Джон Террі (на фото) — видатний центральний захисник, зірка світового футболу, легенда лондонського «Челсі». П'ятиразовий чемпіон Англії, найрезультативніший оборонець в історії лондонського клубу. Сьогодні Джон захищає чемпіон «Астон Вілі» з Бірмінгемом у другому англійському дивізіоні. Сайт football.ua зібрав висловлювання Террі, які найкраще висвітлюють його життєву філософію, завдяки якій він сягнув спортивних висот.

Про фанатів. «Фанати завжди будуть для мене на першому місці. Запам'ятаю назавжди підтримку, яку отримав у команді з першого матчу. Я пройшов з клубом крізь важкі й успішні часи, які склалися до смішного неймовірним чином. Це, без сумніву, допомогло мені стати тим, ким я став».

Про перші кроки в «Челсі». «До моїх обов'язків належало миття трьох роздягальень гравців основного складу на тренувальній базі, а також у дні матчів я відповідав за форму. Ще мені потрібно було чистити бутси трьох гравців: Деніса Ваїза, Дейва Лі та Едді Ньютона».

Про дружину. «Одна із трьох найголовніших у моєму житті людей, кому я хотів би подякувати, — це моя дружина. Коли програю матч, а в нас замовлений на цей вечір столик у ресторані, вона телефонує і каже: «Все, ми сьогодні нікуди не йдемо».

Про бажання перемагати. «Мій брат на кілька років старший за мене, і оскільки я грав і тренувався з ним і його друзями, то був наймолодшим, тому мені треба було бути сильнішим, агресивнішим, не дозволяти себе відштовхувати. Це допомагало мені впродовж багатьох років, і я до сих пір ненавиджу програвати. Для мене головне — перемагати, і чим успішнішим ставав «Челсі», тим важливіше було перемагати».

Про понад 700 матчів за «Челсі». «Впродовж 22-х років цей клуб був моїм життям, дав мені можливість конкурувати з кращими гравцями, встановлювати рекорд за рекордом, вигравати трофеї за трофеєм. Чим більше ми вигравали, тим сильнішим ставало моє бажання старанно працювати і вимагати більшого від себе і команди. Ця одержимість допомогла мені стати найуспішнішим капітаном в історії «Челсі», і я надзвичайно гордий, що мені довелося опинитися в компанії з такими гравцями, як Рон Гарріс, Пітер Бонетті, Френк Лемпард, Джон Голлінс і багато інших великих футболістів, стати одним із тих, хто зіграв за лондонський клуб найбільшу кількість матчів».

Про сім'ю. «Я щиро вдячний своїй чудовій сім'ї за безмежну любов і підтримку. Хочу подякувати моїй дружині Тоні і дітям Джорджі і Самер. Ви були моєю опорою впродовж усієї моєї кар'єри. Я вас дуже люблю і за все вдячний. Ви святкували мої успіхи, коли я перемагав, і підтримували мене, коли я програвав».

Про переможний фінальний матч Ліги чемпіонів-2012. «Той фінал означав для мене дуже багато. Грав я чи ні. Мені тоді зробили операцію на коліні перед грою з «Наполі», потім я повернувся на поле, забив гол, зробив усе можливе. І тепер, озираючись назад, я вважаю, що чимало дав команді і на полі, і в роздягальні».

Про свою кар'єру у збірній Англії. «Я неймовірно пишаюся тим, що зіграв 78 матчів за збірну. Двічі був її капітаном. Це — найбільша честь у футболі. Цього хоче кожна дитина. Я просто розчарований тим, як це закінчилося, щоправда, ніколи не думав, що просто піду. Мало трапитися щось важливе, аби я сказав «досить». Коли проводиш за збірну 50 матчів, потім 60, потім 70... У мене була мета — 100 матчів за збірну. Це все, чого я коли-небудь хотів. Перше — зіграти за Англію, друге — бути капітаном, третє — провести за збірну 100 ігор. Я все віддав Англії. У 2004-му був у Португалії у складі національної збірної Англії на чемпіонаті Європи і пропустив народження своїх дітей. Я пропустив кращий день свого життя. Тому мене засмучує, що все закінчилося, якщо чесно. Це було найкраще — грати за Англію».

Про незабите пенальті у фіналі Ліги чемпіонів-2008. «Це пенальті буде переслідувати мене все життя, я згадую про нього постійно. Сплю по кілька годин, прокидаючись, сподіваюся, що це — всього лише страшний сон, але ні... Коли я дивлюся цей момент у повторі, не можу повірити своїм очам. Мені не соромно за сльози, адже це трофей, заради якого вся команда працювала довгі роки».

Про те, що в дитинстві вболівав за «Манчестер Юнайтед». «Я ріс уболівальником «Манчестер Юнайтед». Знаєте, як це буває, коли ти, хлопчисько, хочеш підтримувати команду, яка перемагає всіх? І мій батько, і мій дід — обидва були вболівальниками МЮ. Але з першого дня у «Челсі» я знав, що прийшов у клуб, в якому мені хочеться залишитися. Я просто любив його. Але і «Манчестер Юнайтед» цікавився мною».

Про Ліонеля Мессі. «Мої діти обожають Мессі. Коли закінчу з футболем, буде приємно згадати, що я протистояв такому сильному футболістові. Для мене абсолютно очевидно, що він — найкращий гравець усіх часів. Це велика особистість і велика людина, яка ще багато що може дати спорту. По-моєму, він здатний на все. Він неперевершений».

Про Жозе Моурінью. «Він — найкращий тренер, з яким я займався. Жозе став першим менеджером, котрий прийшов і зробив революцію в «Челсі». Він першим прокидався вранці і виставляв тренувальні конуси. Гравці приходили на заняття, а він уже там був, навіть коли була злива. Жозе стежив за кожним, і коли щось казав, ніхто не відволікався і не грав з м'ячем. Усі його слухали. Він був босом. Я віддав би усе заради нього — був готовий навіть покинути поле в труні. Кожен гравець відчував те саме».

Спорт | Молоді і перспективні

Майбутні зірки світового футболу

Продовження. Початок — у № 14, №15 «Подільського слова».

Габріель ЖЕЗУШ, «Манчестер Сіті», 21 рік.

Бразилія славиться атакуючими футболістами. Але вже давно у бразильській збірній не було форварда рангу Роналдо або Рівалдо. Габріель цілком може порушити цю неприємну тенденцію. Позаминулого сезону він забив 13 голів у 22-х матчах за «Палмейрас». «Манчестер Сіті» викупив його контракт за 32 мільйони євро, залишивши до зими на батьківщині. В 10-ти матчах минулого сезону він забив 7 м'ячів і відзначився 4-ма результативними передачами. І це зовсім без адаптації і навіть без зборів і нових команд. Не дає можливості Жезушу відволікатися від футболу мама, яка забирає всю його зарплату, не дозволяє цілуватися з дівчатами і водить на тренування.

Деле АЛІ, «Тотенгем», 22 роки.

Він міг піти кривою стежиною і не стати професійним спортсменом. Його мати випивала, мала четверо дітей від різних чоловіків, Бамідеде Джермейн — молодший. Його батько — нігерієць, який утік подалі відразу після народження хлопчика. З дитинства футбол займав увесь його час. Випадково талановитого хлопчину помітив Майк Доув, котрий очолював академію клубу «Мілтон Кінс Донс». Він запросив Алі до себе, а згодом став офіційним опікуном і зі своєю дружиною

дав йому будинок та батьківську підтримку. «Тотенгем» купив юного півзахисника за 7 мільйонів євро. Перехід на найвищий рівень англійського футболу дався Алі легко і впевнено.

Лерой ЗАНЕ, «Манчестер Сіті», 22 роки.

Лерой народився в сім'ї спортсменів — його батько був футболістом і виступав за збірну Сенегалу, а мама завойовувала бронзові медалі з художньої гімнастики на Олімпійських іграх-1984. Лерой Зане (на фото) виховувався в академії німецького «Шальке», там же розпочав професійну кар'єру. У 2013-му міг опинитися в «Баварії», але мюнхенці забракували трансфер 16-річного півзахис-

ника. Через три роки вже Сане відмовив баварцям, щоби перейти в «Манчестер Сіті» за 44 мільйони євро. Коли Хосеп Гвардіола вів переговори з «містянами», одним із перших у його списку для підсилення команди був саме Лерой. І про це ніхто не пошкодував. Лерой — найшвидший футболіст в історії англійської Прем'єр-ліги, в одному з матчів він зробив ривок зі швидкістю 35,48 км/год. На полі він, немов герой фільмів «Форсаж» — зухвалий, рішучий і блискучий.

Марко АСЕНСІО, «Реал» (Мадрид), 22 роки.

Марко народився на острові Пальма-де-Майорка в сім'ї іспанця і нідерландки. Він виховувався в місцевій «Мальорці» і розпочинав професійну кар'єру в Сегунді. Там на талант і потенціал юнака звернули увагу скаути іспанських суперклубів. Він мав опинитися в «Барселоні», вже вибирав житло в передмісті столиці Каталонії, але «Барса» поскупилася, вирішивши виплачувати суму в 4,5 мільйона євро кількома траншами, що категорично не влаштувало «Мальорку». Цим скористався мадридський «Реал», придбавши талановитого футболіста. Він виявився надзвичайно корисним для Мадрида, успішно змінюючи Крістіану Роналду. В Мадриді не сумніваються, що цей хлопець — майбутній володар Золотого м'яча.

Спортивний калейдоскоп

Федерація футболу Тернопільської області підписала договір про співпрацю з Опольською футбольною асоціацією (Польща). Для ФТО це перша угода подібного плану. «Домовилися про співпрацю, насамперед, у розвитку дитячого, жіночого та ветеранського футболу. Досягнуто домовленості про підготовку спільних програм розвитку футболу», — зазначив голова Федерації футболу Тернопільської області Тарас Юрик. Представники Тернопільщини мали можливість оглянути інфраструктурні футбольні об'єкти в польському містечку Ключборк біля Ополля.

Керівництво футбольного клубу «Нива» відправило у відставку головного у зв'язку з незадовільними результатами команди. Так, «нивівці» програли 3 стартові поєдинки весняної частини сезону другої ліги України із загальним рахунком 0:4. Разом із Сергієм Задорожним посади спортивних директорів клубу залишив Самір Гасанов, який фактично виконував функції помічника головного тренера. Виконуючим обов'язки головного тренера колективу з Тернополя призначений наставник воротарів Вадим Боженко.

Чинний чемпіон Тернопільської області великогайський «Агрон-ОТГ» (Тернопільський район) дозаявив на футбольний сезон-2018 іще трьох футболістів. Тепер у загальній заявці команди — 18 гравців, інформує офіційний сайт Федерації футболу Тернопільської області. Офіційно «агронівцями» стали 28-річний Роман Гаврилюк (грав за «Тернопіль» і теребовлянську «Ниву») та 19-річний захисник Михайло Оконський (виступав за теребовлянську «Ниву»). Після піврічної перерви повернувся до команди 20-річний воротар Іван Роголь (захисав кольори чортківського «Кристала» і ФК «Тернопіль-Педуніверситет»).

У першому чвертьфінальному двобої Ліги чемпіонів Тернопільщини команда «Лісма», яка представляє Шляхтерів Байковецької об'єднаної територіальної громади, перемогла на власному стадіоні «Юність» з Горішньої Слобідки (Монастириський р-н) 3:0. Рахунок у першому таймі ударом у дальній кут воріт відкрив Володимир Льош-ка. Через декілька хвилин Андрій Шпилюк вискочив віч-на-віч із воротарем і точно пробив у ближній кут воріт — 2:0. На 79-й хвилині гості залишилися в меншості. Ярослав Агрес наприкінці другої 45-хвилинки після подачі Юрія Стеця у падині головою поцілив у голкіпера, який разом із м'ячем опинився у воротах — 3:0. Матч-відповідь відбудеться в неділю, 22-го квітня.

На стадіоні смт Велика Березовиця Тернопільського району 22 квітня 2018 року о 16 год. відбудеться календарна гра 1 туру чемпіонату Тернопільської області з футболу ДСО-Поділля (Тернопільський район) — ФК Зборів. ФК «Агрон» у 1-му турі зіграє на виїзді з чортківським «Кристалом».

Сторінку підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Все буде смачно

Найсмачніші супи

Гороховий суп з мисливськими ковбасками
Інгредієнти:
горох - 1 скл.;
картопля - 3 шт.;
морква - 1 шт.;
цибуля - 1 шт.;
ковбаски мисливські - 5 шт.;
плавлений сир - 1 шт.;
зелень, сіль, спеції - за смаком.

Приготування. Горох замочити на кілька годин. Варити до готовності, постійно знімаючи піну, додати картоплю. Цибулю дрібно нарізати, моркву натерти на тертці, обсмажити до готовності, додати нарізані кружальцями ковбаски. Сир натерти на крупній тертці. Додати до супу, варити до повного розплавлення сиру. Посипати зеленню.

Томатний суп з фрикадельками і бобами
Інгредієнти:
яловичий фарш - 400 г;
боби - 1 скл. (заздалегідь замочені у воді);
картопля - 3 шт.;
морква - 1 шт.;
цибуля - 1 шт.;
часник - 3 зубці;
болгарський перець - 1 шт.;
томатна паста - 2 ст. л.;
сіль і спеції - за смаком.

Приготування. Зварити боби в підготовній воді до готовності. Сформувати з фаршу невеликі фрикадельки і кинути їх у суп. Цибулю і моркву нарізати маленькими кубиками, обсмажити, додати дрібно нарізаний болгарський перець, пасинок, томатну пасту, тушувати під кришкою на маленькому вогні 10 хвилин (помішуючи, щоб не пригоріло). Викласти в суп. Додати картоплю, натерту на крупній тертці, посо-

лити, поперчити. Як закипить, варити на маленькому вогні 20 хвилин. Перед подачею на стіл посипати зеленню.

Солянка з грибами
Інгредієнти:
яловичина - 300 г;
ковбаски копчені - 200 г;
шинка - 200 г;
цибуля - 1 шт.;
гриби - 200 г (підпеньки, заздалегідь відварені);
огірки квашені - 2 шт.;
помідори - 150 г (без кісточок);
помідори - 2 шт.;
томатна паста - 2 ст. л.;
лимон - 1 шт.;
сіль і спеції - за смаком.

Приготування. Зварити в підсоленій воді бульйон з яловичини, м'ясо нарізати невеликими шматочками. Додати гриби. Цибулю нарізати, обсмажити до золотистого кольору, додати нарізану шинку і копчену ковбасу, обсмажити все разом 5 хвилин, до-

дати нарізані помідори без шкірки і томатну пасту. Тушувати все під кришкою на маленькому вогні 10 хвилин. Викласти в яловичий бульйон, додати нарізані огірки і оливки, довести до кипіння. Перед подачею на стіл в кожну тарілку покласти скибочку лимона.
Дуже смачно зі сметаною і дрібною зеленню.

Фінський суп з лососем і вершками
Інгредієнти:
суповий набір з лосося - 300 г (голови, хребти, хвости);
філе лосося - 100 г;
картопля - 3 шт.;
морква - 1 шт.;
цибуля - 2 шт.;
вершки нежирні - 1 скл.;
сіль і спеції - за смаком.

Приготування. Суповий набір варити з цілою цибулиною, знімаючи піну. Бульйон процідити, додати картоплю, нарізану маленькими кубиками, дрібно нарізану цибулю і моркву. Як бульйон закипить, додати нарізаний лосось, сіль, спеції. Варити 20 хвилин, постійно знімаючи піну. Влити вершки, довести до кипіння, зняти з вогню і дати настоятися 20 хвилин.

Шурпа з яловичини
Інгредієнти:
яловичина на кістці або м'якоть і реберця - 800 г;
цибуля - 2 шт.;
помідори без шкірки - 3 шт.;
морква - 2 шт.;
болгарський перець - 2 шт. (бажано різного кольору);
картопля - 6-7 шт.;
часник - 5 зубців;
гострий перець - 1 шт.;
томатна паста - 1 ст. л.;
зелень, спеції та сіль - за смаком.

Приготування. М'ясо нарізати на шматки, обсмажити в казані на сильному вогні, додати моркву, нарізану кружальцями, і цибулю, нарізану півкільцями, все разом тушувати до м'якості. Додати воду і тушувати годину, не забуваючи знімати піну. Картоплю, болгарський перець і помідори нарізати великими шматками, покласти в бульйон. Додати спеції, довести до кипіння. Додати томатну пасту, нарізаний часник і гострий перець, не розрізаючи його. Накрити кришкою на маленькому вогні варити годину.
Вийняти гострий перець і нарізати його маленькими шматочками в тарілку, посипати зеленню.
Смачного!

XIII АКЦІЯ
Всесвітнього благодійного фонду "СЕРЦЕ ДО СЕРЦЯ"
2-22 КВІТНЯ 2018
ЗБІРАЄМО КОШТИ НА МЕДИЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ДІТЯМ З ВАДАМИ СЛУХУ
Р/р 2600501306399 в Київському відділенні Центральної Філії ПАТ «Кредобанк», МФО 325365, ЄДРПОУ 34354227.
Найменування платежу: «Благодійний внесок. Тернопільська область»

Ворота Перила Огорожі
Тернопіль, вул. Микулинецька, 31
097 13 22 950

Куплю ЗЕМЛЮ, ГОРОДИ
Надаємо юридичну допомогу в переоформленні документів на землю: спадщина; сертифікати; приватизація городів
тел. 096 261 31 28

Дитячий майданчик

Соловей і Жук

У садку співав Соловей. Його пісня була дуже гарна. Він знав, що його пісню люблять люди. Того й дивився з погордою на квітучий сад, на синє небо й на маленьку дівчинку, що сиділа в саду й слухала його пісню.

А коло Соловейка літав великий рогатий Жук. Він літав і гудів. Соловей припинив свою пісню та й каже:
– Перестань гудіти. Ти не даєш мені співати. Твоє гудіння нікому не потрібне. Та й краще, аби тебе, Жуче, зовсім не було.
Жук гідно відповів:
– Ні, Солов'ю, без мене, Жука, неможливий світ, як і без тебе, Солов'я.
– Ну й мудрець! – всміхнувся Соловей. – Виходить, що й ти потрібен людям? Ось запитаємо дівчинку, вона скаже, хто потрібен людям, а хто ні.
Полетіли Соловей і Жук до дівчинки та й питають:
– Скажи, дівчинко, кого треба залишити в світі – Солов'я чи Жука?
– Хай собі будуть і Соловей, і Жук, – відповіла дівчинка. Тоді подумала й додала: – Як же можна без Жука?

Василь Сухомлинський

Знайди відмінності

Веснянка

Ішла весна-красна у синій хустинці.
Несла весна-красна у скриньці гостинці.
Ягнятам – травцю, гусяткам – водицю, каченяткам – ряску, а малюкам – казку.

Тамара Коломієць

Загадки

Все у зелені довкола: Пасовища, ліс і поле. Мчать струмочки до ріки, Ліплять гнізда ластівки, І в сороки новина, Облетіла всіх вона, Сповіщаючи: ...
(весна)
На зеленії листочки одягли білі віночки. Усміхаючись весні, зацвітають ...
(яблуні)

Лабіринт

